

DARBININKAS

XLI NR. 52

680 BUSHWICK AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

PENKTADIENIS — FRIDAA, LIEPOS — JULY 20, 1956 M.

Redakcija — Glenmore 5-7281
Administracija — Glenmore 5-7068

10 CENTŲ

Mirusieji kunigai Lietuvoje

Lietuvoje pavasaris buvo vėlyvas, tik jis atnešė džiaugsmo tuo, kad kai kurie iš Sibiro buvo sugražinti.

Pranešama taip pat apie eilę kunigų, kurie jau mirė Lietuvoje ar buvo nukankinti Sibire:

Jurgis Andraitis, gimęs 1886, buv. Lenkimų klebonas.
Mykolas Augulis, gimęs 1886, miręs 1950, buvęs Siluvos altarista.

Kajetonas Babrauskas, gimęs 1886, Vaitkuškio klebonas.

J. Bikinas, gimęs 1875, miręs 1956, Jurbarko klebonas.

Antanas Bieliūnas, S. J., buvo išvežtas į Sibirą.

Antanas Cepas, gimęs 1864, buvęs Šiaulėnų klebonas.

B. Černevičius,
Antanas Čimielius, Kelmės vikaras, sušaudytas.

Jonas Čiurkė, gimęs 1874, buvęs Skaisgirio klebonas.

Povilas Dogelis, gimęs 1877, kanauninkas, Kauno bazilikos prepositas.

Jonas Gėgžna, gimęs 1890, buvęs Žeminių klebonas.

Pranas Janulaitis, g. 1874, kan., buv. Betygalos klebonas.

Vincas Grušas,
Konstantinas Jazdauskas, gimęs 1875, kan., buv. Joniškių dekanas.

Klemensas Jurkus, gimęs 1893, buvęs karo kapelionas.

K. Kazakevičius, Bukonių klebonas.

Kostas Marma, gimęs 1879, buvęs Krakūčių klebonas.

Domininkas Mikšys, gimęs 1872, buv. Kauno kalėjimo kapelionas.

Vincas Mockus, gimęs 1869, buv. Vosyliškės klebonas.

Musteikis,
Julius Paleckis, gimęs 1885, buv. Taujėnų klebonas.

L. Povilanis, Vaduoklių klebonas.

Kazimieras Pronckiatis, gimęs 1869, buvęs Kėdainių dekanas.

St. Rinkevičius, S. J., buvo išvežtas į Sibirą.

Mykolas Ruseckas, gimęs 1890, buv. Palonų klebonas.

Adolfas Sabaliauskas - Zalia Rūta, gimęs 1873, buvęs karo kapelionas Kaune.

Stasys Sarapas, gimęs 1872, kanauninkas, buv. Šiaulių dekanas.

Romualdas Siliūnas, gimęs 1878, buv. Gudžiūnų klebonas.

Leonas Skabeika, gimęs 1876, buv. Lyduvėnų klebonas.

Juozas Stankūnas, gimęs 1908, miręs 1952.

Antanas Štaišys, gimęs 1872, buv. Meškučių klebonas.

Klemensas Šovys, gimęs 1886, buv. Seredžiaus klebonas.

Antanas Tvarijonavičius, gimęs 1887, buv. Kurklių klebonas.

Juozas Underis, gimęs 1875, buv. Lėšėčių administratorius.

Stasys Usorius, buv. Kauno seminarijos profesorius, miręs 1955.

Juozas Vailokaitis, buvo išvežtas, paskui gražintas, mirė 1953.

Pranas Venckus, g. 1898, buvęs Kauno seminarijos profesorius, nuskendo.

Vincas Vilčinskis, g. 1868, buv. Pakražantės klebonas.

Antanas Vytyvis, g. 1873, buvęs Kelmės klebonas, mirė 1949.

Antanas Zaleskis, g. 1880, buv. Joniškių altarista.

SERZANTO BYLA PRASIDĖJO

Marinų seržanto Matthew McKeon, kuris įvedė kareivius į balas ir buvo 6 prigrėusių mirties kaltininkas, byla prasidėjo. Jis kaltinamas uždraustame rajone laikęs ir vartojęs alkoholi ir dėl jo virtęs mirties kaltininku, McKeon sten-gias įrodyti nesąs kaltas.

SGT. M. McKEON, marinas, teismo suole už tai, kad karinių patinimų metu kareivius sugrūdo į pelkes ir keli iš jų prigrė.

Amerika reikalauja savo lakūnų

KURIŲ LĒKTUVAI BUVO PAŠAUTI VIRŠUM BALTIJOS IR KAMČATKOS

Amerikos atstovybė Maskvoje liepos 16 įteikė Sovietam notą, kad gražintų Amerikos lakūnus, laikomus Sovietų nelaisvėje. Minimi notoje lakūnai dviejų Amerikos lėktuvų. Vie-

nas buvo sovietų pašautas viršum Baltijos jūros 1950 balandžio 8, kitas 1952 birželio 13 Sibiro pakraščiuose prie Kamčatkos. Pirmasis turėjo 12 vyrų, antrasis 10.

Notoje sakoma, kad grįžusių iš Sovietų Sąjungos žiniom, abiejų lėktuvų žmonės buvo pastebėti Sibiro lageriuose. Vyrų iš lėktuvo, dingusio viršum Baltijos, pastebėti Taišete, rytiniame Sibire, o 1950 rugsėjo mėn. 8 iš jų buvo Vorkutoje. Vienas karininkas iš antrojo lėktuvo 1953 spalį buvo ligoninėje prie Narionburgo, Magadano srityje.

Sen. Knowlandas senate griežtai pasmerkė Sovietų Sąjungos elgesį, priešingą tarptautinei teisei. Paragino veteranų ir darbo organizacijas priimti nepasitenkinimo bei pasmerkimo rezoliucijas. Tuo pačiu reikalavo posėdį sušaukę ir užs. reikalų komisijos pirmininkas sen. W. George.

KODĖL TAI DABAR?

Valst. departamentas seniai žinojo apie tokį lakūnų likimą. Bet tik dabar griežtą notą Sovietam įteikė. Aiškinama, jog laikas pasirinktas dabar, kad nota būtų kaltinimas So-

vietam, kada jie paskutiniu laiku ėmė aštriai kaltinti valstybės sekretorių ir apskritai Ameriką siuntimu lėktuvų ir satelituose sukilimų kurstymu. Tai kaltinimas prieš kaltinimą.

ŠALTAJAM KARE APRIMIMAS IR PASITENKINIMAS

Saltajame kare paskutinę savaitę pastebima aprimimo ir net pasitenkinimo.

Maskva patenkinta labiausiai tuo, kad baigėsi vakaruose komunistinių partijų maištavimas, kilęs po Chruščiovo kalbos prieš Staliną. Nusiramino Italijos, Prancūzijos, Anglijos, Vokietijos komunistai ir jau vėl aklaui reiškia ištikimybę Maskvai, Nesuminėjo Maskva tik Amerikos komunistų.

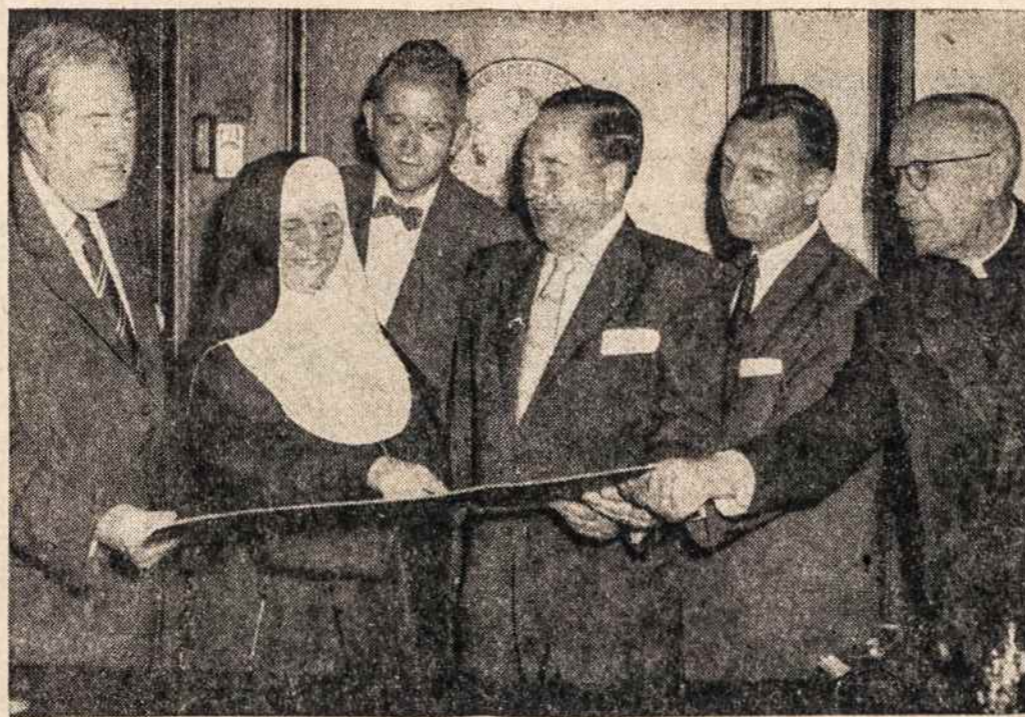
Nepatenkinta Maskva tik Amerikos valst. sekr. Dulles ir Vokietijos kancl. Adenaueriu. Net grasina, kad su Vokietija nesikalbės, kol jos priekyje bus Adenaueris.

Amerikoje skelbiamas pasitenkinimas dėl Nehru, Tito ir Nasserio susitikimo bei pareiškimų. Patenkinti Nehru, kad jis pirmu kartu pasmerkė rytų Europos pavergimą. Patenkinti Tito, kad jis nepripažįsta kom. Vokietijos, ir Nasseriu, kad jis atsisakė paskutiniu laiku nuo sovietinių pinigų užtvankai ir pasirinko vakarus. Visais trim patenkinti, kad trijų konferencijoje jie buvo santūrus ir ragino nelaukti trečios jėgos, kuri konkuruotų su esamosiom.

Rytai ir Vakarai patenkinti drauge nusiginklavimo reika-

DAR VIENAS TITO PRIEŠAS ATGAILOJA

Vengrijos kom. partijos sekretorius Matyas Rokosi pasitraukė. Jo vietoje atsistojęs pavaduotojas Erno Gero. Rakosi prisipažino vykdęs Staliną liniją ir padares partijai daug žalos, kovojęs prieš Titą. Naujasis sekretorius tuojau Titą išgarbino.

CHICAGOJE seserų kazimieriečių motina Teofilė pasirašo akte, kuriuo skelbiama Lietuvos aikštė. Dešinėje stovi kleb. kun. J. Paškauskas.

● Amerikos kariuomenės Vokietijoje vadovybė išleido įsakymą visiem kareiviams būti kareivinėse po 12 val. nakties. Tuo norima sumažinti Amerikos kareivių chuliganizmą ir banditizmą, dėl kurio paskutiniu laiku Vokietijoje kilo protestai ir reikalavimai, kad amerikiečiai iš Vokietijos išsineštų.

● Izraelis padarė sutartį su Sovietais, kad Izraelis gaus iš Sovietų naftos už 18—20 mil. dol.

● Kanala perplaukė tarp Prancūzijos ir Anglijos kanda-diet Jacques Amyot, 31 metų, per 13 val. 2min.

● Jugoslavijos Tito paskelbė nesirengiąs pripažinti kom. Vokietijos.

● Amerikos senatas pasisakė, kad Egiptui nebūtų duota pinigų užtvankos statybai be specialaus biudžeto komisijos pritarimo. Tam pritarė ir valstybės sekr. Dulles.

● Amerika numato sumažinti Europoje savo kariuomenės skaičių. Prezidentas pritaria, kad ir pati kariuomenė būtų sumažinta 800,000.

JUNGTINĖSE TAUTOSE ir taip svarstomas nusiginklavimo klausimas — sėdi britas A. Nutting, juokiasi amerikietis H. Cabot Lodge.

lais. Nors Vakarai nepriėmė Sovietų siūlymo — uždrausti atominių ginklų vartojimą, atsisakyti toliau nuo atominių ginklų bandymo; nors Rytai nepriėmė Vakarų siūlymo — vartoti oro kontrolės apsiginklavimui, tačiau praktiškai ir Rytai ir Vakarai ėmė mažinti kariuomenės kiekius ir mažinti apsiginklavimo sumas.

Saltojo karo stebėtojai tenka būti taip pat patenkintam, kad Chruščiovo, Sepilovo; Gro-myko ir spaudos aštrūs žodžiai

prieš Vakarus ir ypačiai prieš Ameriką atveria akis, jog Stalino politika tebeina ir tuo sulėtina entuziastingus Vakarų bėgikus į Maskvą. Antra, Amerikos pareiškimas, kad vyrus dabar pavaduos atominiai ginklai, yra prisipažinimas, kad ateities galimam kare atominis ginklas neišvengiamas, o tai yra taip pat netiesioginis prisipažinimas, kad jeigu jis būtų buvęs pavartotas Korėjos kare, tai tokios padėties kaip šiandien ten jau seniai nebūtų.

Poznanėje teisia ir 7 kunigus

Poznanės sukilimo bylai dieną dar nepaskelbta. Tačiau Lenkijos kom. valdžia paskelbė, kad suimtu eš 323, kurie kaltinami puolę viešuosius patatus, kiti 66 plėšikavę, o taip pat 33 paleisti iš kalėjimo nusikaltėliai. Tarp suimtųjų buvo 20 kunigų. Iš jų 13 esa

paleisti, 7 bus traukiami į teismą. Užmuštų kom. valdžia mini 53, nors vakarų šaltiniai skelbia jų skaičių tarp 200—1000. Sužeistų buvo 300, iš jų 127 dar ligoninėse. Tarp sužeistųjų buvo 31 kareivis, 13 saugumiečių, 5 miesto milicininkai.

Prieš derybas su komunistais

Vokietijos socialdemokratų suvažiavimas — Münchene nuostatė partijos politinius sieki-mus, su kuriais jie eis į rinkimu.

1. Sujungta Vokietija šalia Rytų ar Vakarų bloku.
2. Dėl sujungimo Vokietija turi tartis su Maskva ir sueti su ja į artimesnius ryšius; užmegsti taip pat ryšius su satelitais;
3. su rytų Vokietijos vyria-

sybe nesišnekėti;
4. Vokietijos karinės tarnybos įstatymas turi būti pakeistas;
5. turi būti sustabdyti atominių ginklų bandymai.
Partijos suvažiavime buvo aštri kova tarp kairiųjų socialdemokratų, kurie reikalavo ryšių su rytų Vokietija, reikalavo atsisakyti nuo nusistatymo prieš komunistus, ir dešiniųjų; pastarieji laimėjo.

ŠVIESUS ŽODIS, TAMSUS DARBAS

Žodžiai: "decentralizacija", darbai: "centralizacija apie Maskvą"

Tarp garsių žodžių apie dabartinės Sovietų "kolektyvinės vadovybės" planus buvo labai rėkiančiom spalvom skelbiama "decentralizacija". Ji turėjo reikšti, kad dalis valdžios iš Maskvos perduodama atskirų respublikų valdžiai. Iš to optimistai darė išvadas, kad atskiros respublikos gaus ir daugiau laisvės, virst "titoistinėm".

Buvo jau rašoma, kad Sovietai net gražins Suomijai iš jos pagrobtas Karelijos žemes.

Ką tie "decentralizacijos" žodžiai reiškia sovietinėje kalboje iš tikrųjų ir kiek tos viltys pagrįstos, parodė Maskvos paskelbtas vyriausios tarybos (parlamento) nutarimas liepos 15. Kaip pranešė AP.

vyriausioji taryba nusprendė panaikinti Suomijai Karelijos respubliką ir jos žemes prijungti prie Rusijos respublikos, kuri yra Sovietų Sąjungoje didžiausia.

Suomijai Karelijos respublikos "prezidentas" Kuusinen paaikšino ir panaikinimo priežastį.

Esą per 10 respublikos gyvavimo metų respublikos gyventojai tautybės atžvilgiu pasikeitė tiek, kad šiandien 75% yra jau rusai, ir tik 25% suomičiai.

Respublikos panaikinimas ir prijungimas tiesiog prie Maskvos būsią dar naudingas ir ūkiniu atžvilgiu, nes suprantinta būsianti administracija...

Tokis likimas yra tos "sovietinės respublikos", kuri buvo padaryta iš atplėtos nuo Suomijos teritorijos prieš 10 metų. Šitos respublikos likimas rodo, kas yra suplanuota per ilgesnį laiką tarpą padaryti ir su kitom respublikom: vietinius gyventojus išvežti privežti rusų, ir tada galima daryti nors ir rinkimus, arba tiesiai likviduoti pačias "respublikas".

Caro imperialistiniai apetitai "kolektyvinėje vadovybėje" padidėjo.

Viktoras Gailius išskeliavo...

Viktoras Gailius — jau amžiną atilsį. Mirė liepos 7, sušalaukęs nepilnų 63 metų. Palaidotas Pfullingene, tame Vokietijos miestelyje, kur ilgus metus išbuvo prisiglaudęs Vliakas.

Su Vliako darbu buvo labiausiai susijęs V. Gailiaus paskutinis tremties gyvenimo lapas.

Gailius buvo Vlike Lietuvių Fronto atstovas, buvo Vliko reikalų vedėjas, buvo įvairių tarnybų bendradarbis, buvo Tautos Fondo valdybos pirmininkas iki pirmosios Vliko sesijos jau Amerikoje. Buvo taip pat Lietuvos Raudonojo Kryžiaus reikalų vedėjas ir valdybos narys, Vokietijos bendruomenės vicepirmininkas.

Ankstesnis Viktoro Gailiaus gyvenimo laikotarpis buvo taip pat sutapęs su tarnavimu Lietuvos valstybiniam gyvenimui nuo pat nepriklausomybės pradžios...

Tik pasitraukęs iš vokiečių kariuomenės po pirmojo pasaulinio karo, V. Gailius ėjo visokias Lietuvos valstybinio gyvenimo pareigas — nuo 1918 jis ėjo į diplomatinę tarnybą: 1920—22 Lietuvos atstovybėje Berlyne spaudos skyriaus vedėjas, nuo 1922 Lietuvos atstovas Vokietijoje, nuo 1923 Lietuvos atstovas Estijoje.

Klaipėdos kraštą prijungus prie Lietuvos, 1923 jam buvo pavesta sudaryti antrąją Klaipėdos krašto direktorią. Jai ir pirmininkavo iki 1925. Nuo 1925 buvo "Klaipėdos žinių" ir "Memelzeitung" vyr. redaktorius. Nuo 1926 Klaipėdos krašto direktorijos juriskonsultas, uosto reikalų vedėjas, Klaipėdos seimelio narys, 1938—1939 Klaipėdos krašto gubernatorius.

Tiem ir kitiem darbam V. Gailius buvo tinkamas trim atžvilgiais. Viena.

Gailius buvo tikras Mažosios Lietuvos gyventojas

— gimęs Pagėgių Berštininkuose (1893. 8. 27) ir giliai savo šaknis įleidęs toje žemėje. Jei čia ėjo kova tarp dviejų tautybių, tai nuo mažens V. Gailius buvo lietuvis patriotas. Dar gimnazistas dalyvavo jaunimo organizacijoje ir Giedotojų Draugijos chore. Kai 1918 buvo sudarytas pirmas Mažosios Lietuvos politinis organas krašto valiai reikšti — "Prūsų Lietuvos Tautinė Taryba", — tai jos vykdomajame organe randam tris žmones — Viktorą Gailių, Erdmoną Simonaitį ir Joną Vanagaitį. Gailius tuo būdu buvo lietuviškoje pusėje. Oponentai šiai lietuviškajai pusei, vokiečiai ar vokiečiai, negalėjo sakyti, kad Gailius nereikičia vietinių gyventojų valios. O tas argumentas tada buvo svarbus. Ir į Klaipėdos direktorijos pirmininkus 1923 Gailius galėjo būti patvirtintas kaip tik dėl to, kad jis buvo vietinio kilimo, o tuo tarpu antras kandidatas Dovas Zaunius atkrito, nes jis buvo iš užnemunės.

Antra.

V. Gailius buvo baigęs teisės mokslus, kuriuos jis studijavo Karaliaučiuje, Heidelberge ir Berlyne. Tuo metu, kada Mažosios Lietuvos veikėjų su tokiu išsilavinimu buvo maža, Gailiaus kvalifikacijos buvo labai svarbios savųjų, o dar labiau sve-

timųjų akyse. Trečia, iš vokiškosios mokyklos gautas tvarkingumas, sistemingumas darbu dirbti labai pritaro prie Gailiaus lietuviško charakterio ir jo krikščioniško skaitumo dvasios.

Ramus, lėtas, lygus charakteris. Nežodinga, atsargi, apgalvota kalba. Ją tardavo tik iš būtino reikalo, kitiem už akių neužbėgdamas ir neužsimeddamas su savo nuomone. Ramus, šiltas pažvelgimas, lygus santykiavimas tiek su "mažesniu", tiek ir su "didesniu" už save kėlė kitų pasitikėjimą juo.

Nėbuvo tai parlamentinės aplinkos ir minios žmogus. Tai greičiau kabineto, kanceliarijos žmogus, kuris ne šūkius mėjo, bet darbus dirba — vykdo su dideliu atsidėjimu, sa-

A. A. VIKTORAS GAILIUS su žmona.

žiningumu, kruopštumu. Šia prasme jis buvo didelė parama tom organizacijom, kuriose jis dirbo — vis kaip tikrasis "reikalų vedėjas".

Gailius darbų nesirinko — kiekvienas darbas jam buvo lygiai priimtinas ir kiekvieną dirbo su tuo pačiu atsidėjimu, tiek gubernatoriaus, tiek ir registratoriaus.

Nuosabiausia, kaip jis galėjo būti toks darbingas, atsiverdant į jo sveikatą — jis buvo nuo pat pirmojo karo visą laiką invalidas, paliegėlis žmogus.

Tai buvo karo padarinys... Kai 1914 vokiečiai 'supo' Kauną, Gailius buvo pirmose kautynių linijose. Vokietijos aukštoji vadovybė, rengdama Lietuvos okupacijai administratorius, davė įsakymą du vyrus

į fronto perversi į administraciją — Gailių ir Zaunių. Bet kuopos vadas negalėjo įsakymo įvykdyti, nes Gailius kaip tik buvo tuo metu kautynėse. Kai įsakymas Gailių pasiekė, rado jį sužeistą rankinės granatos ir dar persautą per krūtį. Nuo tada be kelių šonkaulių likęs, sveikatos nebegalėjo atgauti ir visą gyvenimą kentėjo, nors to mekam nedemonstravo.

Savo politinėse pažiūrose Gailius, teisininkas, buvo jau praaugęs vadinamą vietinį patriotizmą, kuris verčia valstybę skaldyti į regionus. Nors kilęs iš M. Lietuvos, jis jautėsi esąs vieningos, nedalomos Lietuvos sūnus ir ta prasme jam nebuvo "dilia-tuvių" ir "mažlietuvių" klausimo. Jam visi tebuvo lietuviai.

Jeigu kiekvienas žmogus šalia savo tarnybinio darbo turi dar kokią "silpnę" likusiam laikui praleisti, tai V. Gailius ją irgi turėjo — laisvu laiku jis su Šliaža sudarinėjo vokiškai lietuvišką žodyną. Antra jo laida V. Gailius jau paruošė vienas tremtyje. Žodynų darbas ypač tiko jo kruopščiam charakteriui. Tremtyje jis taip pat išvertė į vokiečių kalbą Jurgio Jankaus "Velnio balą", kurią pasakui literatūriškai stilizavo Alexander Baldus.

Kaip tyliai pozityviai V. Gailius gyveno, tai tyliai jis ir pasitraukė iš šio gyvenimo... Po darbo parvykęs atsigulė, ir žmona rado po nakties jį anot levos Simonaitės, jau išskeliavusį... J. B.

AR PAVERS BALTIJOS RESPUBLIKAS SATELITAIŠ?

Į Laisvę Nr. 10 (47) rašo: "Uusi Suomi" laikraštis balandžio mėn. paleido žinią, kad Sovietai galį Baltijos valstybes paversti satelitais. Žinia neėjo per švedų, vokiečių ir net prancūzų spaudą. Lietuvių spauda pažiūrėjo į ją skeptiškai. Tačiau lietuviui pagrįstai parūps tai, kiek tas dalykas būtų galimas.

Ką tai reikėtų formaliai ir gyvenimiškai?

"Formaliai dalykas galimas, pasiremiant Sovietų konstitucijos 17 paragrafu, Lietuvos "augščiausioji taryba" turėtų nutarti, kad ji išsiųdžia iš Sovietų Sąjungos, taip kaip "ji" nutarė į Sovietų Sąjungą įsijungti. Tuomet ji veiktų šalia Sov. Sąjungos kaip Lenkija, Čekoslovakija ar kitas sateli-

KAS KONGRESUI LABIAU IR MAZIAU RŪPI

Kongresas paskyrė kelių statybų 26,5 milijardus, bet atmetė 1,6 milijardus mokyklų statybų. Prieš mokyklų statybą balsavo didesnis dalis respublikonų. Kai Kongresas buvo sumažinęs užsieniui remti sumas, prezidentas specialiu atsisaukimu kreipėsi į Kongresą, kad persvarstytų ir pridėtų.

7MONIŲ IR LORDŲ TEVYNĖJE

Karaiškųjų Anglijos marinų veikloje savo marinarai išdėvė prielages: karininkam didesnis linines, prikimštas pūnksnų; puskarininkiam didesnes linines, prikimštas jūrininkui eiliniam mažas maišines, prikimštas irgi jūros žolių.

A. A. VIKTORO GAILIAUS,

buv. Lietuvių Fronto atstovo Vlike, ankstyvą mirimą apgaili ir nuoširdžią užuojautą jo žmonai, sūnui ir tautiečiams iš Mažosios Lietuvos reiškia

Lietuvių Fronto Igaliotinis Tremtyje ir Amerikos Lietuvių Fronto Bičiuliai

žiningumu, kruopštumu. Šia prasme jis buvo didelė parama tom organizacijom, kuriose jis dirbo — vis kaip tikrasis "reikalų vedėjas".

Gailius darbų nesirinko — kiekvienas darbas jam buvo lygiai priimtinas ir kiekvieną dirbo su tuo pačiu atsidėjimu, tiek gubernatoriaus, tiek ir registratoriaus.

Nuosabiausia, kaip jis galėjo būti toks darbingas, atsiverdant į jo sveikatą — jis buvo nuo pat pirmojo karo visą laiką invalidas, paliegėlis žmogus.

Tai buvo karo padarinys... Kai 1914 vokiečiai 'supo' Kauną, Gailius buvo pirmose kautynių linijose. Vokietijos aukštoji vadovybė, rengdama Lietuvos okupacijai administratorius, davė įsakymą du vyrus

į fronto perversi į administraciją — Gailių ir Zaunių. Bet kuopos vadas negalėjo įsakymo įvykdyti, nes Gailius kaip tik buvo tuo metu kautynėse. Kai įsakymas Gailių pasiekė, rado jį sužeistą rankinės granatos ir dar persautą per krūtį. Nuo tada be kelių šonkaulių likęs, sveikatos nebegalėjo atgauti ir visą gyvenimą kentėjo, nors to mekam nedemonstravo.

Savo politinėse pažiūrose Gailius, teisininkas, buvo jau praaugęs vadinamą vietinį patriotizmą, kuris verčia valstybę skaldyti į regionus. Nors kilęs iš M. Lietuvos, jis jautėsi esąs vieningos, nedalomos Lietuvos sūnus ir ta prasme jam nebuvo "dilia-tuvių" ir "mažlietuvių" klausimo. Jam visi tebuvo lietuviai.

Jeigu kiekvienas žmogus šalia savo tarnybinio darbo turi dar kokią "silpnę" likusiam laikui praleisti, tai V. Gailius ją irgi turėjo — laisvu laiku jis su Šliaža sudarinėjo vokiškai lietuvišką žodyną. Antra jo laida V. Gailius jau paruošė vienas tremtyje. Žodynų darbas ypač tiko jo kruopščiam charakteriui. Tremtyje jis taip pat išvertė į vokiečių kalbą Jurgio Jankaus "Velnio balą", kurią pasakui literatūriškai stilizavo Alexander Baldus.

Kaip tyliai pozityviai V. Gailius gyveno, tai tyliai jis ir pasitraukė iš šio gyvenimo... Po darbo parvykęs atsigulė, ir žmona rado po nakties jį anot levos Simonaitės, jau išskeliavusį... J. B.

Trečia, laimėjus pripažinimą

siektų Maskva iš Baltijos valstybių diplomatinių bei konsularinių postų užsienioje išmesti nepriklausomas Lietuvos atstovus ir įstatyti satelitinius atstovus. Pasilengvintų taip pat sau kovą su tremtiniais emigrantais, kad likviduotų šią galingą propagandinę priemonę...

Ar sovietai planą vykdys? "Komunistinė Chicago's "Vilnis" ganda apie Baltijos valstybių vertimą "liaudies demokratijomis" pavadino "nepamatotu ir nelabai logišku". Bent laikraštis nemato, kokia

(Nukelta į 5 psl.)

Kokie svečiai lankėsi Amerikoje

Katalikų savaitinis laikraštis "Our Sunday Visitor" iš Indianos prisimindamas Sovietų dvasininkų atsilankymą, pasako, kaip vienas iš jų buvo atsiliepsęs apie Ameriką dar 1952. Esą jis tada rašė:

"Bacilom apkręsti vabzdžiai buvo išmėtyti į gyvenamas vietas ne tik Korėjoje, bet ir Kinijoje... Bačnyčia negali pra-

eiti tylom pro kancias Korėjos gyventojų, kurie yra naikinami plėšikų užpuolimais ir demoniškais šitų pabaisų pramantais būdais".

Tas pats autorius apie popiežių kalbėjo, kaip apie "Amerikos imperializmo agentą". Tai žodžiai ortodoksų metropolitо Nikalojaus. Jis buvo Amerikos svečias.

GRAIKUOJE žemės drebėjimas užvertė verkiančios mergaitės brolių. Iš griuvėsių tesimato jo ranka.

JIE "NUGINKLUOJA" PASAULI... Jules Moch Prancūzijos, Anthony Nutting Anglijos ir Jova Briles Jugoslavijos atstovai tariasi dar prieš nusiginklavimo komisijos posėdį.

KAS KAM RŪPI

Graikam kelionė į Maskvą

Sovietų ministeris Sepilovas iš arabų atvyko į Graikiją. Norėjo laimėti graikų palankumą ir pakurstyti juos kovoti su anglais. Siūlė ūkinę pagalbą. Kvietė atvykti į Maskvą. Bet graikai atsakė, kad jiems tie dalykai nerūpi ir net atsakė nuo bendro komunikato apie Sepilovo apsilankymą.

Rusėm Anglijos mados

Sesios anglų merginos — manekėnai nuvyko į Maskvą pademonstruoti vakarietišku madų. Savo drabužius demonstravo draugėm Chruščiovinei, Mikojanienėi, Vorošilovienei ir kitom Maskvos graici-

● Izraelis apkaltino Jordaniją, kad ji rengia "fedajus" — teroristus. Nuo balandžio pabaigos jie surengė 99 incidentus pasieny.

jom. Draugės Mikojanienė, Vorošilovienė ir kt. žavėjosi parodytais kokteilio, vakariniams ir kitais drabužiais bei mados niekeliais, bet nepirko nieko. Jos pamatė, kad šiuose Vakarų aparatuose jos negali "koegzistuoti". To neleidė ne jų politinė linija, bet jų kūno linijos. Drukėm rusėm netinka atgabentos vakarų liėknos mados.

Vokietijos socialdemokratam laisvė

Tik 24 valandos buvo praėję nuo Poznanės sukilimo pradžios, kai Vokietijos parlamentas socialistų vad. Ollenhaueris skaitė ilgą raštą, siūlydamas artėti prie Maskvos ir tolti nuo Vakarų. Reikalavo, kad Vokietija būtų laisva nuo Vakarų, bet nesirūpino, kad būtų laisva nuo Rytų. Nesirūpino ir Adenaueris ta socialistų kalba, nes jos metu skaitė sau laikraštį. Tik rūpinosi Maskvos atstovas Zorinas, galvodamas, kaip bus su ateinančiais Vokietijos parlamento rinkimais.

Lenkijai susiartinimas su Prancūzija

Susprogus Prancūzijos ministerio planui suartinti Ameriką su Maskva, buvo susprogdintas ir kitas jo planas — susiartininti Prancūzijai su kom. Lenkija. Suplanuota Lenkijos min. pirm. Cyrankiewicz kelionė į Paryžių susprogo po Poznanės įvykių.

JUOZAS GRABAU

REAL ESTATE BROKER
Tarpininkavimas, perkant ir parduodant nekilnojama turtą, patalpų bei butų nuomavimas; parūpinimas paskolų (mortgidžių) ir t.t.
Sąžiningas ir greitas patarnavimas.
227 BEDFORD AVE. BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-7524

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ, ĮVAIRIŲ PROGŲ (vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.) NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAZELIS
gvy. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED

3% A YEAR LATEST INTEREST RATE
COMPOUNDED SEMI-ANNUALLY JAN. & JULY
Interest begins the first day of the month on deposits made during the first 10 business days of January and July, the first 5 business days of April and October and the first 3 business days of all other months, when left until the end of the interest period.
THE Kings County SAVINGS BANK
Incorporated 1860
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured
Up to \$10,000.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

SEN. KNOWLANDAS IR KITI

NAUJI JT DELEGACIJOJE
Prez. Eisenhoweris paskyrė tarp 12 Amerikos delegacijos narių Jungtinėse Tautose ir sen. Knowlandą, Humphrey, E. Bunker bei P. H. H. Knowlandas žinomas kaip aštrus komunistų ir kom. Kinijos priėmimo į Jungt. Tautas didelis priešas. Humphrey visai kitokios politikos šalininkas. Kiti du žinomi daugiau kaip biznio žmonės. Spauda spėliojo, kad Knowlando paskyrimas turis reikšti, kad Amerika ir toliau pasilaikys politikos neįsileisti kom. Kinijos į Jungt. Tautas. Tačiau tokis skirtingų politinių nusistatymų žmonių paskyrimas į delegaciją gali reikšti ir norą, kad jie būdami delegacijoje būtų atsakingi už pačią politiką ir mažiau turėtų progos reikšti kritika. Prieš Hoffmano paskyrimą sen. McCarthy rašė prezidentui laišką ir žadėjo kovoti, kad senatas jo netvirtintų.

Come to...
PLAYLAND
ON THE SHORE AT BAYVIEW
FOR OUTINGS & PICNICS
SANDY BEACH
FRESH WATER POOL
BOATING
PICNIC GROVES
AMUSEMENTS
REFRESHMENTS
OPEN EVERY AFTERNOON AND EVENING
REDUCED RATES FOR GROUPS

KONIGIN INSTITUTE
"Where a little extra help makes regular school a pleasure"
Day and Evening Courses in Remedial reading, Elementary and high school subjects, English for new Americans. Prepare your child for a successful school year by enrolling him in a summer course.
32-50 86th Street, Jackson Heights
(Just north of Northern Blvd.)
ILinois 8-8088

DARBININKAS

Published Semi-Weekly except holliday weeks, when issued weekly

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS.

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass. September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusė metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Streikai laisvėje ir vergijoje

Ne vienam, rasi, bus kritę į akį du streikai: Poznanėje ir Pittsburghe. Pirmasis nuaidėjo per visą pasaulį, nes įvyko vergijoje, aptyško krauju ir pareikalavo daug aukų. Antrasis, vyksta laisvėje, rodos ir neįsivaizduojamas, bent tu, kurie dėl jo dar neparado darbo, nors jau prarasta 700 milijonų dolerių. Bet ką reiškia doleris prieš žmonių aukas? Dolerį galima bus vėl užkalti, o žmogui gyvybės negražinsi.

Tiesa, ir Amerikoje streikai viena kita gyvybę nusineša; bet ne dėl to, kad prieš darbininkus kas su tankais išėitų, kaip savo metu buvo Berlyne, o neseniai Poznanėje, Amerikoje aukų pareikalauja pačių streikininkų išsišokimai. Jų buvo daugiau, kai prie streikų savo nagus prikišdavo komunistai. Nuo komunistinio elemento apsisivaliusios unijos tam užkerta kelią. Jos streikus kreipia į tikrąją jų tikslą — pasiekti geresnių darbo sąlygų ir didesnio atlyginimo. Komunistai juos kreipia į demonstracijas, bet tik kituose kraštuose. Jų pačių valdomuose jokios demonstracijos neleidžiamos. Poznanės darbininkų demonstracija buvo kruvinai užgnaužta.

Lenkijos įvykiai parodė, kad vergijoje darbininkai jau kelia galvą, nors juos tankais pasitinka. Pittsburgho streikas rodo, kad tarp užsienio darbininkų komunistai vieno kovos fronto netenka: tų pačių streikų, kuriuos ilgai kurstė visuose kraštuose. Dabar mažiau apie juos išgirstame, nes darbininkai savo kailiu patyrė, kad komunistam visada rūpi tik politinis streikas, o ne darbininkų reikalai. Streikus komunistai tuojau pavarsdavo kovos barikadom; plakatuose įrašydavo šūkių, nukreiptų

prieš krašto vyriausybę; darbininkų susirinkimus pavarsdavo politiniais mitingais. Visa tai daugelyje kraštų dėjos, nes tai buvo bolševikinis frontas prieš užnugarį. Bet jei sakoma, kokiu saiku kitam saikėjai, tuo pačiu bus ir atlygin-tai, tai sovietinis režimas jau atlyginamas. Pas bolševikus dabar persimetė jų pačių vartoti metodai. Reikia tankų, kad atlaikytum, ir reikia melo, kad pakaltintum užsienio agentus. Kas kitur siunčia agentus, juos žiūri ir sau save.

Negalima būtų sakyti, kad komunistinių agentų Amerikos unijose būtų visai nusikratyta. Nuo pikto šašo nėra taip lengva išsigydyti. Užtat griebtasi priemonių, kad komunistų provokacijos streikų metu neturėtų dirvos. Streikai turi palikti tik tu, kuo jie yra: tik darbininkų ir darbdavių ginčų ir saspynių. Visa kita turi būti išjungta. To siekia Amerikoje pačios unijos.

Plieno streiko metu paskelbtos gana būdingos taisyklės darbininkam, išėjusiem streikuoti. Jiem draudžiama pasigerti, rinktis į masines demonstracijas, griebtis prievartos veiksmų prieš įmonės administraciją, nestreikuojančius darbininkus bei tuos, kuriem būtinai reikia dirbti, kad įrengimai nesugestų. Piktetuose neleidžiama rašyti šūkių, kurie neturi nieko bendro su streiku. Vietos unijų vadovai turi padėti palaikyti tvarką valdžios žmonėm ir policijai, o ne kliudyti.

Iš už geležinės sienos galima būtų rėkti, kad tai streiko laisvės varžymas. Unijų iš anksto atsakoma: "Streikas turi būti tvarkingas ir taikus". Vienu žodžiu — kultūringas, kaip dera laisvam krašte.

Kas pagaliau nusvers: Amerika ar Rusija

Pamiršta ir vėl prisiminta knyga

"Amerikiečiai kovoja su kliūtimis, kurias jiems stafo gamta; rusai kovoja su žmonėmis. Pirmieji grumiasi su dykumom, antrieji — su civilizacija"...

Prašau nepamanyti, kad tie žodžiai nugirsti ir nurašyti iš antibolševikinės propagandos. Jie politinei propagandai iš viso nepriklauso, nes priklauso tiesiai. Tai žinojo žmonės dar prieš šimtą metų, kai tie žodžiai buvo parašyti. Skaitykime toliau.

"Amerikiečių užkariavimai vykdomi arklų, o rusų — kardu. Auga dvi galybės, kuriom, atrodo, Apvaizdos yra lemta pasaulio likimą turėti savo rankose".

Mes, žinoma, dabar kiek pataisytume tuos žodžius, kurie amerikiečius liečia. Arklai, išpūrenę daug Amerikos dykynių, pakeisti traktoriais. Sukultūrintas kraštas gamina dolerį, kuriuo Amerika yra galinga. Rusai ir po šimto metų tebesiremia kardu, o pilvas jų vis tebekurkia duonos. Bet tiesa, kad tai yra dvi politinės galybės, kurios varžos dėl pasaulio likimo. Gaila, kad anas autorius neišpranašavo, koks tas likimas bus: man, tau ir kiekvienam kitam. Kas laimės: Amerikos kūryba, ar Rusijos destrukcija? Arklas ar bomba?

Prašau man atleisti, — pasakytų Alexis Tocqueville, — negalėjau gi žinoti, kad pasigaminsite ir atominės bombas. Didžioji prancūzų revoliucija buvo tik pradžia, ir ją seks kitos. Seks teroras, žudymas žmonių ne kitos klasės, priepauda tikėjimui, bus krikščioniškos kultūros tradicijos naikinimas.

Revoliucija, anot Tocqueville, kylą ne dėl klasių rungties už valdžią (kaip paskui mokė Marksas), bet dėl to, kad ima keistis

žmonių pažiūros į laisvę. Sakysime, prancūzų Didžiosios revoliucijos iškelta laisvė, sujungta dar su brolybės ir lygybės šūkiiais, jau davusi nekokių pasekmių. Tocqueville pavyzdžiu paėmė Ameriką. Jam rodėsi, kad Amerikoje, susitelkusios masės žmonių taip susilygino, kad toje lygybės atskiram žmogui laisvė pradingsta. Žmogus spaudžiamas viešosios nuomonės:

"Ateis laikas, kai Amerika turės 150 milijonų žmonių, kurie turės vienuodą nuomonę, tą pačią kalbą, tą patį tikėjimą, vienodus papročius ir gyvensienodus sulyginti. Tai žmogų slėgs, Bet Ameriką slėgs vieša nuomonė, o Rusiją — teroras".

Kur tada tikrą laisvę rasti? Ogi šv. Augustino žodžiuose: ubi spiritus, ibi libertas. Kur yra dvasia, ten yra laisvė.

Nepasidarykime išvados, kad Tocqueville buvo demokratijos priešin. Jis rašė:

"Aš visada žiūriu į respubliką, kaip valdžios formą, kuri geriausiai išlaiko pusiausvyrą. Vis dėlto ji mažiau teikia laisvės negu konstitucinė monarchija".

Autorių reikia suprasti. Jam buvo iki gyvo kaulo apkyrėjęs minios valdymas revoliucijų

dega. Revoliucija, anot Tocqueville, kylą ne dėl klasių rungties

už valdžią (kaip paskui mokė Marksas), bet dėl to, kad ima keistis žmonių pažiūros į laisvę.

Sakysime, prancūzų Didžiosios revoliucijos iškelta laisvė, sujungta dar su brolybės ir lygybės šūkiiais, jau davusi nekokių pasekmių. Tocqueville pavyzdžiu paėmė Ameriką. Jam rodėsi, kad Amerikoje, susitelkusios masės žmonių taip susilygino, kad toje lygybės atskiram žmogui laisvė pradingsta. Žmogus spaudžiamas viešosios nuomonės:

"Ateis laikas, kai Amerika turės 150 milijonų žmonių, kurie turės vienuodą nuomonę, tą pačią kalbą, tą patį tikėjimą, vienodus papročius ir gyvensienodus sulyginti. Tai žmogų slėgs, Bet Ameriką slėgs vieša nuomonė, o Rusiją — teroras".

Kur tada tikrą laisvę rasti? Ogi šv. Augustino žodžiuose: ubi spiritus, ibi libertas. Kur yra dvasia, ten yra laisvė.

Nepasidarykime išvados, kad Tocqueville buvo demokratijos priešin. Jis rašė:

"Aš visada žiūriu į respubliką, kaip valdžios formą, kuri geriausiai išlaiko pusiausvyrą. Vis dėlto ji mažiau teikia laisvės negu konstitucinė monarchija".

Autorių reikia suprasti. Jam buvo iki gyvo kaulo apkyrėjęs minios valdymas revoliucijų

metu. Keitėsi valdžios, keitėsi ir žmonių sijojimas: kas viena dieną buvo persekiojamas, kitą dieną jau pats persekiojo, jei liko gyvas. Vienų laisvė kitiem nešė spaudą.

Sakytume, apie mūsų dienas būtų kalbėjęs. O kaip prancūzas, galėtų savo tautos politiką pamokyti ir po šimto metų. Tocqueville dar anuomet rašė:

"Pagal seną tradiciją mūsų diplomatai tebesiekia Vokietijos suskaldymo. Galėjo tai būti mūsų uždaviniu, kol už Vokietijos pečių buvo Lenkija ir barbarinė Rusija. Ar tai tinka ir dabarčiai? Mūsų interesas dabar yra siekti sąjungos su Vokietija, kad apsigintume nuo Rusijos".

Rašyta 1850 metais! Taigi, kur tik rusus užkliudė, visur dūrė: jie kovoja su žmonėmis, jie kovoja prieš žmonių civilizaciją, jie švaistosi kardu, jie namie laikosi teroru. Dabartinė Rusija — naujųjų amžių revoliucijos ir dvasinės krizės padaras.

Apie patį autorių galima tiek pasakyti, kad jis gimė 1805 Normandijoje iš kilmingų tė-

vų, kurie tik per plauką išvengė revoliucininko Robespierro gilotinos; buvo skatinamas mokyti karininku, bet tapo advokatu; lankėsi Amerikoje; parašė knygą apie "Amerikos demokratiją" (1835), kuri buvo Prancūzų Akademijos premijuota. Paskui buvo parlamento nariu ir trumpai užsienio reikalų ministru (1849). Prieš mirdamas (1859) parašė dar knygą "Senasis režimas ir revoliucija" (1856), knyga labai greitai paplito ir labai greit buvo užmiršta. Dabar Tocqueville veikalai vėl pasidarė populiariūs. (Veikalas apie revoliuciją išleistas vokiškai Stuttgarte 1942, Keosler leidyklos, su Carl J. Burckhardto įžanga). S. Suž.

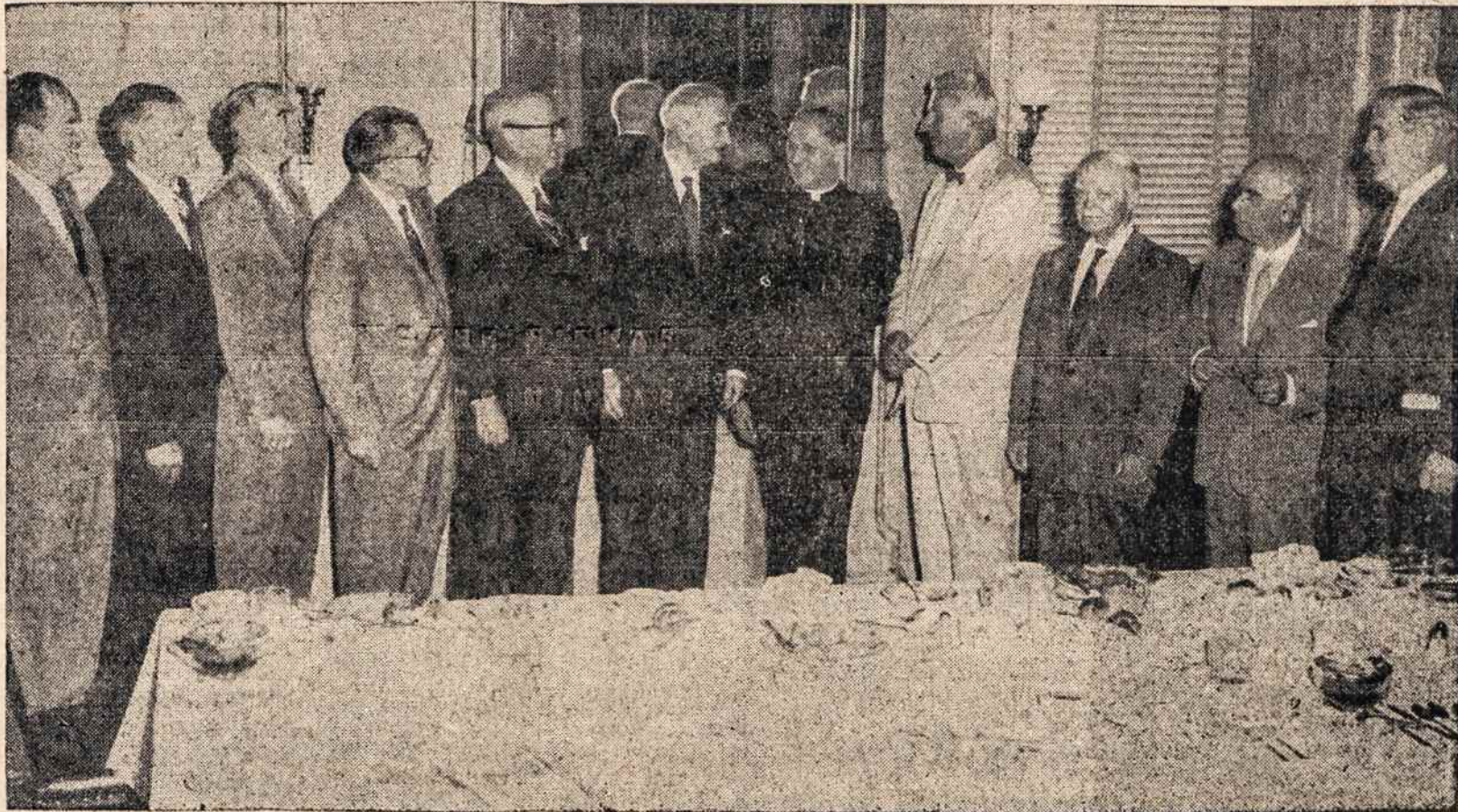
PROPAGANDA PRIEŠ ADENAUERĮ

Vokietijoje opozicija išleido atsišaukimą, kad Adenaueris būtų pašalintas iš vyriausybės, o jo vietoje būtų išrinktas dabartinis finansų ministris Schaeferis, taip pat CDU žmogus iš Bavarijos, kuris kelis kartus susikirto savo politika su Adenaueriu. Bet ir bavarai atsakė, kad jie remia Adenauerio vyriausybę, kuri planuoja pertvarkyti, paliekant Adenauerį priekyje.

Lietuvių konferencija su senatoriais

Prieš tris savaites, birželio 27, Jungtinių Valstybių kapitolijuje prie vaišių stalo įvyko lietuvių pasitarimas su grupe žymių senatorių sen. Douglas

amendmento reikalu. Iš kairės dešinėn: sen. Hubert H. Humphrey (dem. iš Minnesotos), Alto narys inž. Antanas Rūdis, sen. Wayne Morse (iš Oregon), Alto pirm. L. Simutis, sen. James H. Duff (resp. iš Pensilvanijos), sen. William Langer (resp. iš No. Dakota), vysk. Vincentas Brizgys, sen. Paul H. Douglas (dem. iš Illinois), Alto sekretorius dr. P. Grigaitis, sen. Herbert H. Lehman (dem. iš New Yorko) ir sen. Pat McNamara (dem. iš Michigan). Pietuose ir konferencijoje dalyvavo ir sen. William F. Knowland (resp. iš Kalifornijos) ir sen. John F. Kennedy (dem. iš Massachusetts) tačiau iš pasitarimo jie išėjo anksčiau, todėl nuotraukoj jų ir nesimato. Kaip žinoma, sen. Paul H. Douglas amendmentas skirti pavergtųjų tautų laisvinimui \$20,000,000 Senato plenumu užgirtas birželio 29 d. Šis pasitarimas daug padėjo šiam dideliame laimėjime pasiekti. (Alto informacija ir tik dabar prisiūsta kliše).

IGNAS ŠEINIUS

SUNKIOJI VASARA

Iš knygos "RAUDONASIS TVANAS"

5 Gyvą palikimą ir lyg tų au-dringų laikų simbolinę atmintį sudaro jo anūkas, John Giel-gūd, vienas pačių žymiausių šių dienų Anglijos dramos ar-tistų.

— O jo brolis Lewis ilgesnį laiką buvo Raudonojo Kry-žiaus Lygos generaliniu pasekretoriu, taip pat neblogai garsindamas lietuviu varda.

James Wooderson parodo, kad jis neblogai informotas už mane. Jis tęsia toliau:

— Šį kartą Lietuva pasida-vė rusams be mūšio. Negalė-čiau pasakyti, kad be jokio šū-vio. Mano žiniomis būta susi-šaudymų. Keliose vietose, šiau-rėje ir pietuose, lietuvių pasie-nio sargybos pastitiko raudo-nuosius išiveržėlius šūvių spie-čiais. Taip pat juos pasveikino ir vienas karo dalinys ties Va-rėna. Būta abiejose pusėse su-žėistų ir užmuštų. Kariuome-nės vadas gen. Vitkauskas bu-

vo priverstas įsibraunančių bolševikinių jėgų vadui pa-reikšti savo apgailėstaviną. Apie visa tai aš, žinoma, negal-ėjau telegrafuoti savo laikraš-čiams. Apie generolą Vitkausk-ą reikėjo pasakyti, kad jis pa-sitikto raudonąją kariuomenę jau prie sienos ir pasveikino ją atžygiuojant.

Tai išgirdęs, nudžiungu, kad radosi lietuvių, kurie pasiprie-šino vyriausybės parėdymui, nesutiko, kad Lietuva geru noru leistų save supancioti.

— Reaguota ir kitur, — pa-sakoja jis lygiai taip akimirks-niui nudžiugęs, kaip ir aš. — Devintas pulkas Marijampolė-je jau buvo išsirusęs skubiai žygiuoti prieš bolševikus. Vy-riausybė ir kariuomenės va-dovybė buvo didelio vargo, kol pavyko pasipiktinusių ka-rius suvaldyti. Ar aš pasako-jau apie vyriausybės posėdį, įvykusį šeštadienį anksti rytą? Kaip ir reikėjo laukti, posėdis

buvo labai dramatiškas. Juk mirties pavojun buvo pastaty-tas Lietuvos likimas ne tik kaip valstybės, o drauge ir kaip tautos. Niekas iš vyriaus-ybės narių negalėjo sutikti, kad Lietuva pasidarytų Sovie-tų Sąjungai priklausoma, nes bet kam lengva įsivaizduoti, ką tai reiškia, bet klausimas lietė kaitak daugiau. Reikėjo iš-spręsti, kuriuo keliu einant, lietuvių tautos, ateitis būtų daugiau apsaugota. Preziden-tas Smetona ir drauge su juo krašto apsaugos ir švietimo mi-nisteriai laikėsi įsitikinimo, kad pasiremiant galiojančia spalio 10-tos 1939 metų nep-to-limo sutartim, kuri neleidžia Sovietų Sąjungai kištis į Lietu-vos vidaus reikalus, reikėtų at-mesti bolševikų ultimatumą ir su ginklu rankoje ginti val-stybės nepriklausomybę. Mini-steris pirmininkas Merkys, pa-laikomas kitų ministrų, iš kitos pusės, įtikinėjo, kad for-mali teisė šiais laikais nedaug ką sveria. Pasipriešinus gink-lu, lietuvių tauta būtų atiduota visiškai raudonųjų sauvalei. "Tuo atveju, jie nepasitenkin-tų apiplėšę visą kraštą, o greičiausiai ištremtų visus Lietu-vos gyventojus Sovietų Sąjun-gos gilumon", pabrėžė jis. Kitais žodžiais, reikėjo žiūrėti,

kad dar daugiau nepablogintų paklausė Kremlius viešpa-čius, kodėl jie dabar pradėjo nuo Lietuvos, o ne kaip pernai rudenį — nuo Estijos ir Lat-vijos. Stalinas atsakė tiek pat atvirai: "Lietuva arčiausiai Vo-kietijos. Mums įdomu pažūrė-ti, kaip ji nuryš paruoštą kar-čią piliulę". Vokietija nurijo nei neprisimerkus.

Aš nieko nesakau. Ką gali žmogus pasakyti, kai jau po visam?

Tik neilgai mes važiuojam beveik vieni. Nuo Rykantų vis daugiau ir daugiau privejam ir pralenkiam bolševikų sunk-vežimii ir tankų. Toks pat vaizdas, kaip nuo Vilniaus iki kryžkelės. — Trakų kryptimi iš ten tikrai nemažai pasuko raudonųjų dalinių su savomis riedmenimis. — Ir čia juda tik kokia pusė visos motorinės traukos. Kita pusė išsibarsčius palei griovius ir padirviais. Taisosi.

— Bolševikai atsigrūdo iki čia be mūšio, o atrodo, lyg jau būtų pusiau sumušti, — paste-bi Wooderson. Tai taip pat į-domi smulkmena. Turiu pasi-žymėti!

— Palik, James, plunksną ramybėje! — patariu. Nepai-sydami Raudonojo Kryžiaus vėliavėlės ant mūsų automobi-liu, raudonieji gali užsimanyti

mus sustabdyti ir pažūrėti, ką turim kišenėse.

Sutariam žymėti pastabas atmintyje. Skaitysim kiekvie-nas sau judančios ir sugedu-sios traukos vienetus, ir paly-ginsim gautus duomenis vė-liau. Jei jis Kaune nuspręstų grįžti Vilniun, tai norėdami pažvejoti gausingesnės medži-gos, pasistengsim grįžti atgal kitu keliu. Pažiūrėsime.

Ilgiau negaliu palaikyti to paties greičio. Kartais turim visiškai sustoti ir palaukti, kol bolševikai duos mums kelią. Mus kiek nustebsina jų manda-gumys. Kai tik koks raudonas karininkas pastebės, kad sto-vim ir negalim pravažiuoti, iš-šoka šalikėlėn ir įsako, kad be-matant būtų praskirtas kelias. Susimaišę, susikibę tankai ir sunkvežimiai plėšiasi per ke-lio vidurį į abi puses, jei ir to dar maža — verčiasi į griovius, bet kelias turi būt mums duo-tas!

James Wooderson užimpo-nuotas: — Nieko panašaus dar nesu-matęs! Jei taip atsitiktų Ame-rikoj ar net Anglijoj, žmogus turėtų su savo automobiliu stovėti ir laukti, kol kariuome-nės daliniai ramiai sau prava-žiuos, ar kol paskutinis sunk-liu, raudonieji gali užsimanyti

mus sustabdyti ir pažūrėti, ką turim kišenėse.

Sutariam žymėti pastabas atmintyje. Skaitysim kiekvie-nas sau judančios ir sugedu-sios traukos vienetus, ir paly-ginsim gautus duomenis vė-liau. Jei jis Kaune nuspręstų grįžti Vilniun, tai norėdami pažvejoti gausingesnės medži-gos, pasistengsim grįžti atgal kitu keliu. Pažiūrėsime.

Ilgiau negaliu palaikyti to paties greičio. Kartais turim visiškai sustoti ir palaukti, kol bolševikai duos mums kelią. Mus kiek nustebsina jų manda-gumys. Kai tik koks raudonas karininkas pastebės, kad sto-vim ir negalim pravažiuoti, iš-šoka šalikėlėn ir įsako, kad be-matant būtų praskirtas kelias. Susimaišę, susikibę tankai ir sunkvežimiai plėšiasi per ke-lio vidurį į abi puses, jei ir to dar maža — verčiasi į griovius, bet kelias turi būt mums duo-tas!

James Wooderson užimpo-nuotas: — Nieko panašaus dar nesu-matęs! Jei taip atsitiktų Ame-rikoj ar net Anglijoj, žmogus turėtų su savo automobiliu stovėti ir laukti, kol kariuome-nės daliniai ramiai sau prava-žiuos, ar kol paskutinis sunk-liu, raudonieji gali užsimanyti

mus sustabdyti ir pažūrėti, ką turim kišenėse.

Sutariam žymėti pastabas atmintyje. Skaitysim kiekvie-nas sau judančios ir sugedu-sios traukos vienetus, ir paly-ginsim gautus duomenis vė-liau. Jei jis Kaune nuspręstų grįžti Vilniun, tai norėdami pažvejoti gausingesnės medži-gos, pasistengsim grįžti atgal kitu keliu. Pažiūrėsime.

Ilgiau negaliu palaikyti to paties greičio. Kartais turim visiškai sustoti ir palaukti, kol bolševikai duos mums kelią. Mus kiek nustebsina jų manda-gumys. Kai tik koks raudonas karininkas pastebės, kad sto-vim ir negalim pravažiuoti, iš-šoka šalikėlėn ir įsako, kad be-matant būtų praskirtas kelias. Susimaišę, susikibę tankai ir sunkvežimiai plėšiasi per ke-lio vidurį į abi puses, jei ir to dar maža — verčiasi į griovius, bet kelias turi būt mums duo-tas!

James Wooderson užimpo-nuotas: — Nieko panašaus dar nesu-matęs! Jei taip atsitiktų Ame-rikoj ar net Anglijoj, žmogus turėtų su savo automobiliu stovėti ir laukti, kol kariuome-nės daliniai ramiai sau prava-žiuos, ar kol paskutinis sunk-liu, raudonieji gali užsimanyti

mus sustabdyti ir pažūrėti, ką turim kišenėse.

Sutariam žymėti pastabas atmintyje. Skaitysim kiekvie-nas sau judančios ir sugedu-sios traukos vienetus, ir paly-ginsim gautus duomenis vė-liau. Jei jis Kaune nuspręstų grįžti Vilniun, tai norėdami pažvejoti gausingesnės medži-gos, pasistengsim grįžti atgal kitu keliu. Pažiūrėsime.

Ilgiau negaliu palaikyti to paties greičio. Kartais turim visiškai sustoti ir palaukti, kol bolševikai duos mums kelią. Mus kiek nustebsina jų manda-gumys. Kai tik koks raudonas karininkas pastebės, kad sto-vim ir negalim pravažiuoti, iš-šoka šalikėlėn ir įsako, kad be-matant būtų praskirtas kelias. Susimaišę, susikibę tankai ir sunkvežimiai plėšiasi per ke-lio vidurį į abi puses, jei ir to dar maža — verčiasi į griovius, bet kelias turi būt mums duo-tas!

James Wooderson užimpo-nuotas: — Nieko panašaus dar nesu-matęs! Jei taip atsitiktų Ame-rikoj ar net Anglijoj, žmogus turėtų su savo automobiliu stovėti ir laukti, kol kariuome-nės daliniai ramiai sau prava-žiuos, ar kol paskutinis sunk-liu, raudonieji gali užsimanyti

Vienuolių Pranciškonų mokyklos Lietuvoje

T. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M.

Senovėje žmonių švietimu beveik išimtinai rūpinosi vien Katalikų Bažnyčia. Ne kur kitur, kaip tik vienuolynuose, buvo išsaugoti ir senųjų amžių kultūros palaikai ir senovės klasikų, graikų ir romėnų garsieji veikalai. Prie bažnyčių ir vienuolynų viduramžiais išaugo gražiausias mokyklas, vėliau virtusias pirmaisiais universitetais. Vadinasi, Bažnyčios pranciškonų mokyklų židiniai.

1. PRANCIŠKONAI — LIETUVOS ŠVIETĖJAI

Kaip kitur, taip ir Lietuvoje, pirmosios mokyklos atsirado prie vienuolynų. Iš istorijos žinome, kad pirmieji Kristaus mokslo skleidėjais Lietuvoje buvo dominikonai ir pranciškonai. Dominikonams išnykus, krikšto metu ir kurį laiką po krikšto religiniame ir kultūriniame Lietuvos gyvenime beveik išimtinai figuruoja tik pranciškonai. Jie rūpinasi Lietuvos švietimu prie Vilniaus katedros ir prie savo vienuolynų atidaro pirmąsias mokyklas Lietuvoje.

Ilgainiui greta pranciškonų Lietuvoje įsikūrė ir kitos vienuolijos. Iš naujai įsikūrusių vienuolių į mokslo sritį ypatingą dėmesį kreipė jėzuitai, kurie greta pranciškonų kūrė savo žemesniausias ir aukštesniausias mokyklas ir Vilniaus akademiją.

Pirmieji Lietuvos švietėjai, susilaukę naujų taktikų, iš savo pozicijų nepasitraukė. Pagrindinė pranciškonų misija yra apaštalavimas šviečiant ir kultūrinant paprastus žmones, dėl to jie ir Lietuvoje kreipė ypatingą dėmesį į valstiečių švietimą, nors negalima sakyti, kad jie būtų apleidę bajorus. Mokyklų tinklo plėtimu rūpinosi visos trys pranciškonų ordino šakos: konventualai, observantai, Lietuvoje bernardinai vadinami, ir reformatai.

2. ŽEMESNĖS MAZESNIŲ JŲ BROLIŲ MOKYKLOS

Žemesniausias ano meto vienuolynų ir parapijų mokyklas, mūsų laikų terminu, galima pavadinti pradžios mokyklomis. Kiek pranciškonai turėjo tokių mokyklų, neturint po ranka reikiamų šaltinių, tiksliai pasakyti negalima. Tačiau su pagrindu reikia manyti, kad mokyklos veikė kuone prie visų vienuolynų, o Lietuvoje pranciškonų vienuolynų skaičius apie 1800 metų buvo nemažas. Vieni observantai jų priskaitė virš 50. Antra tiek galėjo turėti konventualai. Tik vieni reformatai, neturėdami savos provincijos Lietuvoje, turėjo vieną konventą Smalėnuose. Prileidžiant, kad mažesnieji vienuolynai mokyklų neturėjo, ano meto pranciš-

konų mokyklų skaičius galėjo svyruoti tarp 80 ir 100.

3. AUKŠTESNĖS MOKYKLOS

Be pradžios mokyklų, Mažesnieji Broliai turėjo nemažai ir aukštesniųjų gimnazijų. Jų kursas buvo išeinamas per trejus ar šešerius metus. Tokios pranciškonų mokyklos veikė Smalėnuose, Kaune, Ivijoje, Minske, Pastoviuose, Troškūnuose, Telšiuose, Dotnuvoje ir Kretingoje. Čia suminėtos aukštesnės pranciškonų mokyklos, toli gražu, dar nėra visos, nes man nėra žinomos konventualų mokyklos, kurių jie irgi turėjo.

4. REFORMATŲ MOKYKLA SMALĖNUOSE

1839 m. du dvarininkai, parsikvietę iš Lenkijos Mažesniusius Brolius reformatus, įkurdino juos Smalėnuose, Suvalkijoje, netoli Seinų miesto. Čia, naujai įsikūrę vienuoliai, atidarė savo mokyklą. Mokykla buvo keturių klasių ir joje mokslas buvo gana gerai pastatytas. Ją lankė tos apylinkės valstiečių ir bajorų vaikai ir mokinių skaičius kasmet vis augo.

Be po 1863 m. sukilimo mokyklai atėjo sunkūs laikai. Rusijos caras Aleksandras II 1864, lapkričio 8, išleido vienuolynus varžantį įsakymą. Įsakymui įsigaliojus, kaip visi, taip ir Smalėnų vienuolynas, pradėjo nykti, užsidarė ir jo išlaikomoji mokykla. Pagaliau 1875 m. rusų valdžia prievarta uždarė vienuolyną ir ten dar buvusius 13 vienuolių išgabeno į Lenkiją. Taip išnyko tas vienintelis pranciškonų mokslo židinys Suvalkijoje.

5. KAUNO, IVIJOS, MINSKO IR PASTOVIŲ MOKYKLOS

Nėra pakankamai žinių, kokios mokyklos veikė Kauno ir Ivijos vienuolynuose. Iš Sadok Barač Lietuvos bernardinų aprašymo atrodo, kad šios mokyklos buvo skirtos jaunų vienuolių mokslinimui, nes Kaune buvo filosofijos studijos, o Ivijoje dvasinės retorikos mokykla. Nedaug ką galime pasakyti ir apie Minsko pranciškonų mokyklą, kuri laikėsi Lankastro programos. Tą patį galima pasakyti ir apie Pastovių vienuolyno šešių klasių gimnaziją.

6. TROŠKŪNŲ MOKYKLA

Vladislovas ir Ona Sakalauska 1696 m., pastatė Troškūnuose medinę parapijos bažnyčią, pavedė ją pranciškonams. Gaisro metu bažnyčiai sudegus, 1786 m. Troškūnų pranciškonai pasistatė naują mūrinę šv. Trejybės bažnyčią ir vienuolyną.

Nuo pat vienuolyno įsikūri-

mo pradžios Troškūnuose veikė gerai sutvarkyta, vienuolių vedama parapijos mokykla, kuri 1830 m. buvo pakelta į šešių klasių gimnaziją. Tačiau šios aukštesnės mokyklos veikimas nebuvo ilgas, nes 1834 m. rusų valdžia, norėdama mokslą einantį jaunimą suardinti, atėmė ją iš vienuolių ir, perkėlusį į Panevėžį, atidarė savo valdišką gimnaziją.

7. TELŠIŲ MOKYKLA

Apie 1620 m. Povilas Sapiega Telšiuose įkurdino pranciškonus ir iš Zigmanto III išrūpino jiems šokių tokius užrašus. Laikui bėgant vietos žmonės pradėjo jiems pastatyti puikią mūrinę bažnyčią ir vienuolyną. Čia apsigyvenę vienuoliai, anot Valančiaus, laiko

veltui neleido, bet meldėsi, mokino vaikus ir valdė parapiją.

1793 m., Švietimo Komisijos paraginti, Telšių pranciškonai atidarė trijų klasių mokyklą. Mokinių skaičiui nuolat didėjant, pritrūko mokyklai patalpų. Todėl ant vienuolyno žemės 1798 m. savo lėšomis vienuoliai pastatė naują mūrinę mokyklą ir nupirko reikalingas mokslo priemones. Dešimčiai metų praslinkus, mokykla tapo pilna šešių klasių gimnazija, kurioje be kitų dalykų buvo dėstoma ir hebrajų kalba.

Per visus 1831 sukilimo metus mokykla buvo uždaryta, bet sukilimui pasibaigus, mokslas vėl prasidėjo. Tačiau po sukilimo rusų valdžia pradėjo kištis į mokyklos tvarkymą. Pradžioje pakeitė tik mokslo

programą, paskui rusų kalbai dėstyti atsuntė savo mokytojus, o vėliau, vis labiau neapkęsdama pranciškonų, atėmusi iš jų mokyklą, ją suvalstybino.

8. DOTNUVOS MOKYKLA

Septynioliktą amžių gale ir Dotnuvoje įsikūrė pranciškonai. Čia jie gavo medinius namus ir griūvančią medinę bažnytelę, bei, uoliai besidarbuodami, prisigyveno ir XVII amž. pabaigoje pasistatė mūrinę bažnyčią ir vienuolyną.

Stipriau įsikūrę vienuoliai pradėjo rūpintis ir krašto švietimu. 1796 m., gavę iš Švietimo Komisijos leidimą, atidarė trijų klasių mokyklą, kuri vėliau įsigijusi gerą vardą, tapo pilnateise šešių klasių gimnazija. Mokykloje kasmet mokėsi per 250 moksleivių, kuriuos mokė patys vienuoliai. Sukilimui praėjus, Dotnuvos pranciškonai, kitų mokyklų patyrimo pamokyti, ntorėdami įsileisti į savo mokyklą rusų valdžios skiriamų mokytojų, patys pradėjo mokyti rusiškai. Vis dėl to 1832 m. liepos 15 dieną, atvykęs Kedainių mokyklos direktorius, P. Jurkovskis, uždarė mokyklą ir daugiau neleido jai veikti.

9. KRETINGOS PRANCIŠKONŲ MOKYKLA

Į Kretingą 1602 m. pranciškonus parsikvietė Karolis Katkevičius. Jis jiems penkiolikos metų bėgyje pastatė gražią mūrinę bažnyčią ir vienuolyną. Pranciškonai, įsikūrę Kretingoje, atidarė savo mokyklą, kuri, pasak Valančių, prilygo kitoms parapijinėms žemaičių vyskupijos mokykloms.

Be šios mokyklos, Švietimo Komisija 1775 m. prie vienuolyno atidarė trijų klasių mokyklą, kurioje be pranciškonų mokytojų ir anuo metu uždarytos jėzuitų vienuolijos nariai. Šitoje mokykloje mokslas aukštai stovėjo. Kad mokykla gerai laikėsi, galima spręsti ir iš didelio mokinių skaičiaus, nes kasmet ją lankydavo apie 300 jaunuolių. Tik gaila, kad ši mokslo įstaiga pačiame savo žydėjime, dėl 1790 m. Kretingoje kilusių riaušių, buvo uždaryta. Sukilime dalyvavo ir mokyklos auklėtiniai, todėl vyskupas Masalskis paprašė Švietimo Komisiją mokyklą iš Kretingos iškelti. Ši, paklausiusi vyskupo, 1893 m. mokyklą iškėlė į Telšius ir pavedė ją pranciškonams.

Netekę aukštesniosios mokyklos, Kretingos pranciškonai ir toliau nenustojo rūpintis žemaičių švietimu. XIX amž. pradžioje jie vėl prie vienuolyno atidarė trijų klasių mo-

buvo tik apie 200 ateitininkų sendraugių. Tuo tarpu ateitininkų sendraugių JAV ir Kanadoje yra apie 700.

AS Fondo Valdyba, pasitikėdama, kad nuo šiol visi ateitininkai sendraugiai savo pareigą uoliai atliks ir savo įnašus AS Fondui sumokės, nutarė įnašų mokėstį sumažinti iki 3 dol. ir ateitininkiško mokslus einančio jaunimo šalpos našta paskirstyti visiem ateitininkam sendraugiam. Ta našta bus visiems lengvesnė ir sudarys reikiama sumą ateitininkiškam jaunimui paremti.

Mes nuoširdžiai tikime, kad visų bendras darbas ir gilus reikalo supratimas mums palengvins eiti pasiimtas pareigas ir sudarys galimybes atlikti tuos uždavinius, kuriems AS Fondas yra skirtas.

Sis aplinkraštis yra siunčiamas visiems ateitininkams sendraugiams ir studentams. Ateitininkiškas solidarumas reikalauja, kad į AS Fondo Valdybos prašymą atsiliieptų visi ateitininkai sendraugiai ir savo įnašais paremtų mokslus einančio ateitininkiško jaunimo šalpa.

Priimkite mūsų gilią pagarbą ir nuoširdžią padėką už visokią paramą mūsų darbe.

ASF Valdyba

T. AUGUSTINAS DIRVELĖ.

Visiems ateitininkam sendraugiam

Ateitininkų Federacijos Valdyba 1955 gruodžio 9 d. posėdyje, kartu su Ateitininkų Šalpos Fondo Valdyba, svarstė ateitininkų šalpos reikalus ir nutarė Ateitininkų Šalpos Fondo veiklą priderinti prie naujos Ateitininkų Federacijos Konstitucijos Str. 36-42.

Tame pačiame posėdyje, Ateitininkų Federacijos Valdyba, pasiremdama At-kū Federacijos 40 konstitucijos str., sudarė ir trejiems metams patvirtino naują Ateitininkų Šalpos Fondo Valdybą tokios sudėties: prel. J. Balkūnas — Fondo valdytojas, dr. B. Radziwanas — valdytojo pavaduotojas, P. Minkūnas — sekretorius, Z. Jurevičius — išdininikas, P. Vainauskas — valdybos narys. ASF Valdyba 1956 vasario 28 d. priėmė A. S. Fondo viklos statutą, kurį Federacijos Valdyba 1956 kovo 6 d. posėdyje patvirtino. Fondo Valdyba savo katedrą pradėjo balandžio 1 d.

Nuo šiol AS Fondas veiks Ateitininkų Federacijos Valdybos žinioje ir telks lėšas mokslus einančiam paremti ateitininkiškam jaunimui, kuris veikliai pasireiškia lietuvių katalikų visuomenėje. Visos katalikiškos visuomenės rūpestis turi būti ateitininkijos širdis — mokslus einantis katalikiškas jaunimas. Mokslus einančio katalikiško jaunimo eilėse bresta ateities veikėjai ASF Valdybos, o kartu ir visų ateitininkų sendraugių uždavinys, rūpintis ir sudaryti sąlygas visiems ateitininkams studentams bei moksleiviams tęsti mokslus, juo labiau tiems, kurie dėl lėšų stokos turėtų palikti universiteto suolą ir eiti dirbti į fabriką. ASF nariais,

pagal naują Ateitininkų Federacijos Konstituciją, tampa visi ateitininkai sendraugiai. Fondo nariu gali būti taip pat kiekvienas ateitininkas ir kiekvienas katalikas ASF statuto numatyta tvarka.

Be to, AS Fondas gali turėti garbės narių (mecenatų). Juo gali būti kiekvienas fizinis ar teisinis asmuo, paaukojęs fondui ne mažiau kaip penkis šimtus dolerių arba jų atitinkmenį kita valiuta. Gi Fondo nariais rėmėjais gali būti taip pat kiekvienas fizinis ar teisinis asmuo, paaukojęs Fondui ne mažiau kaip šimtą dolerių ar kita valiuta. Fondo Valdyba ateitininkams sendraugiams ir kitiems Fondo nariams nustatė metinį mokėstį 3 dol. Fondo valdyba mano, kad tai nėra nepakeliamas pareiga. ASF Valdyba šiuo pirmuoju savo aplinkraščiu kreipiasi į visus ateitininkus sendraugius ir visą katalikišką visuomenę, prašydama jos darba paremti ir materialiai ir moraliai.

Sudentai bei moksleiviai ateitininkai, norį gauti iš ASF mokslui eiti finansinės paramos, prašymus siunčia AS Fondo valdytoju: prel. J. Balkūnas, 64 - 14 56th Rd., Maspeth 78, L. I., N. Y., statuto numatyta tvarka.

Nario mokėstius ir kitus Fondui įnašus visi nariai pranašio siunčia AS Fondo išdininikui: Z. Jurevičius, 472 Cleveland St., Brooklyn 8, N. Y.

Ateitininkų Šalpos Fondas per savo veikimo laiką nuo 1948 m. yra susėlęs per 30 studentų ateitininkų JAV, Kanadoje, Vokietijoje bei Pietų Amerikoje. Tam reikalui yra išleides apie 10,000 dol.

Tki šiol AS Fondo nariais

GIMNAZIJOS rūmai Kretingoje.

kyklą. 1809 m. kunigaikštis Zubovas ant vienuolyno žemės pastatė medinius namus, kurie sutalpindavo per 200 moksleivių. Tačiau, kaip visur, taip ir čia po 1831 m. sukilimo į mokyklos tvarkymą pradėjo kištis rusų valdžia, o vėliau ir pačią mokyklą atėmė iš pranciškonų.

Po 1863 m. sukilimo buvo panaikinti visi vienuolynai, išskyrus Kretingą. Iš šio vienuolyno ir atėjo naujas pranciškonų atgimimas. Tuoj po didžiojo karo Kretingos pranciškonai vėl ėmė rūpintis žemaičių švietimu ir savo kandidatų auklėjimu.

Dar a. a. E. Jeronimas Pečkaitis prieš Kretingos vienuolyno buvo įkūręs moksleivių bendrabūtį, o pačiame vienuolynelyne atidarė mažąją seminariją kandidatams į klierikus rengti. Tačiau jam mirus, žuvo jo globojamas bendrabūtis ir seminarija, bet nežuvo mintis turėti savo kolegiją su valdžios gimnazijos teisėmis.

Atgaivintos šv. Kazimiero provincijos vadovybė, matydama mokyklos reikalingumą, jos statybos reikalams tvarkyti ir mokyklai kurti, paskyrė jauną energingą T. Augustiną Dirvelę, kuris per trumpą laiką surinkęs nemažą auką Amerikoje ir Lietuvoje, greitai pastatė gražius pastatus ir 1932 m. šv. Pranciškaus šventėje atidarė šv. Antano kolegiją Kretingoje.

Pirmaisiais metais veikė tik II, III ir V klasės, o sekančių rudenį jau buvo šešios klasės. Tais pačiais metais kolegija gavo ir valdžios gimnazijos teises. Prieš pirmąją bolševi-

kų okupaciją gimnazija išleido 4 abiturientų laidas. Kasmet ją lankydavo apie 200 mokinių, kurių didesnė pusė gyveno vienuolyno išlaikomame bendrabutyje.

Tiesa, ši pranciškonų mokslo išaiga neilgai tegyvavo. 1940 m. ją sunaikino bolševikų okupacija, bet ir per tą laiką ji atliko didelę misiją. Ji išauklėjo daug religingų jaunuolių. Pats pranciškonams ji davė daug kandidatų, kurie šiandieną, būdami kunigaibai, dirbaujasi tiek bolševikų okupuotoje Lietuvoje, tiek čia Amerikoje.

Šiandieną Lietuvos pranciškonai pergyvena sunkius laikus. Jų mokslo židinis bolševikų sunaikintas, o jie patys — išblaškyti po platų pasaulį. Tačiau šv. Pranciškaus vaikai nenusimena. Jie žino, kad pasaulį valdo Dievo Apvaizda. Atėjus laikui, Jis pašalins engėjus, sugrąžins visus išblaškytus Lietuvos vaikus, o tada ir pranciškonai vėl atstatys savo vienuolynus ir atidarys mokyklas, kad šviestų savo tėvynės vaikus ir gydytų juose komunizmo padarytas žaizdas. Kad tai jie galėtų įvykdyti, jiems čia Amerikoje reikia lietuviškojo prieauglio, dėl to šį rudenį Kennebunk Port, Maine jie atidaro lietuvišką mokyklą.

● Anglijos lietuvių skautų

vienituli, kuriam vadovauja vyr. sl. J. Alkis, pavesta lietuviams skautams atstovauti tarptautinėje skautų stovykloje Skotijoje. Skautai ten stovyklaus liepos 25 — rugpjūčio 3.

RETA NAUJIENA,

Kad įvairių pažiūrų rašytojai pasirodžiusią knygą vispusiškai skaitytojui rekomenduotų, tai —

TOMO ŽIURAIČIO, O. P.,

ŽODIS IR GYVENIMAS

Religinei-tautinei rimčiai

"Tomo Žiuraičio knyga skaitai kaip kolę romaną. Mums krenta į akis autoriaus rašymo meistriskumas bei kūrybinis sintetiškumas; dainiaus, išminčiaus ir karžygių" (Prof. Dr. A. Ramūnas). "Autorius prasikasa pro šimtmečių dulkes ir senąsias tiesas sugyvenimui" (Sal. Narkelūnaitė). "T. Žiuraičio knyga yra nauja teologija, naujas žodis moderniam žmogui" (Kun. Dr. A. Baltinis). "Vikriai parašyta knyga (A. Rimydis). "Naudinga knyga!" (Kan. M. Vaitkus). "Daugiau panašios vertės knygų" (D. Penikas). Knygai įvadą parašė Prof. Dr. A. Macelna. Viršelis dail. V. K. Jonyno.

Knyga gaunama "Darbininke" ir pas platintojus. Kaina \$2.75.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

Transliuoja iš stiprios radijo stoties WLOA, 1550 kyloceles

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ—NUO 1:30 IKI 2:00 VAL.

Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA WLOA
BRADDOCK, PA.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos Lietuvių Kultūrinė Radio Programa
WBMS, 1090 kilocycles
BOSTON 15, MASS.

Sekmadieniais

12:30 iki 1:00 val. pietų metu

VEDĖJAS — P. VIŠČINIS

31 Bunker Ave.

BROCKTON 4, MASS.

Tel. Brockton 8-1159-R.

PER RADIJĄ Į LAISVĘ!

Jau 15 metų

LIETUVIŠKAS ŽODIS IR DAIRIA
SKAIDBA LIETUVOS ATSIDINDINI
BAGDOMIS DIDŽIOJO NEWYORKO
NEW JERSEY IR CONNECTICUT
LIETUVIAMS PRIMINDAMI MŪSŲ
SU KOVOJANČIA TĖVYNĖ

ŠEŠTADIENIAIS 4:30-5:30
val. pp.
stotis WEVD 1330 KIL...IR

DIREKTORIUS 979 MCG. (FM)

STUKAS

1264 White Str. Hillside, N.J.

Waverly 6-3325

Giedrios iškilmės prie marių

Siemet tėvų pranciškonų šv. Kazimiero provincija mini 25 metų sukaktį. Sukaktis vėliau bus atžymėta atskiru leidiniu, kurį rengia T. Viktoras Gidžiūnas. Leidinyje bus apžvelgta ir visa Lietuvos pranciškonų istorija, jų veikla nuo seniausių laikų. Dabar gi, liepos 15, Kennebunkporte surengta

graži ir išpūdinga Lietuvos diena.

Iškilmės pradėtos iš vakaro pamaldomis Lurdo grotose, kur pamokslą pasakė T. Kęstutis Butkevičius. Žmonių jau buvo prisirinkę apie 200, jų tarpe iš Waterburio šv. Juozapo parapijos choras.

Sekmadienis nešė gražią saulę, puikų pajūrio orą. Tad nuo ankstaus ryto skubėjo automobiliais vienas po kito į gražią vienuolyno sodybą. Pro vartus lindo sunkūs autobusai, išleisdami daugybę svečių. Vienuolyno koplyčioje nuo ankstaus ryto vyko pamaldos. Čia 9 v. primicijas laikė Liudvikas Vėželis, siemet baigęs pranciškonų seminariją ir iššventintas kunigu.

11 val. Lurdo grotose buvo iškilmingos pamaldos, skirtos sukakčiai paminėti. Pamaldas laikė pats provincionas T. Jurgis Gailiūsis, asistavo: T. Pranciškus Giedgaudas, T. Paskalis Sabas, T. Eugenijus Jurgutis. Pamokslą pasakė T. Benediktas Bagdonas, prisimindamas sukaktį, tuos asmenis, kurie plėtė pranciškoniją

KENNEBUNKPORT, ME.

veiklą Lietuvoje ir čia Amerikoje, kartu padėkodamas visiems už dosnias aukas, kurios įgalino pranciškonus sekmingai veikti. Pabaigęs pamokslą, dar trumpą padėkos žodį tarė angliskai.

Mišių metu gražiai giedojo Waterburio šv. Juozapo parapijos choras, vad. muziko prof. A. Aleksio.

Po pamaldų prasidėjo tradicinės pikniko linksmybės:

pietūs, žaidimai, laimėjimų traukimai. Susėdę parke po medžiais, vešioje vietoje ar kieme prie stalų, čia užkandžiavo ir šnekučiavo, kol 3 v. garsiakalbiai sukviėtė visus į aikštę ties Lurdo grotomis. Čia buvo speciali Lietuvos Dienos programa.

Pradžioje kalbėjo T. Jurgis Gailiūsis, provincionas, prisimindamas dosnias Amerikos lietuvių aukas tiek Lietuvoje nepriklausomais laikais, tiek čia Amerikoje. Dėkojo už visų nuosirdumą ir kartu žadėjo, kad pranciškonai visom išgalem dirbs Dievui ir Tėvynei. Tiems tikslams siemet ir steigiamą

lietuviška pranciškoniška gimnazija, kad ji kuo daugiau žmonių parengtų persekiojamai okupuotai Lietuvai.

Toliau programai vadovavo T. Gediminas Jočys, lietuviškai ir angliskai supažindindamas su dainomis ir tautiniais šokiais.

Waterburio choras, įsitaisęs egliaciū pavėsyje, vadovaujamas muziko prof. A. Aleksio, padainavo keletą dainų. Pradėjo galinga "Jau slavai sukilo". Pabaigai su visais piknikautojais sugiedojo "Ilgiausių metų" tėvams pranciškonams. Antrąją programos dalį sudarė

vaikų stovyklos pasirody-

mas.

Nors berniukų stovykla veikia tik savaitę, bet Ona Ivaškienė, atvykusi iš Bostono, juos išmokė tautinių šokių. Maršui grojant, vaikai, pasi-puošę tautiniais drabužiais, įžygiavo į aikštę. Išsiskirstė į vairiom grupėm pagal amžių ir visi kartu, palydint muzikai, pašoko tautinius šokius, atliko ritminius judėjus.

Programa truko visą valandą. Tada vėl piknikavo, suko laimėjimo ratus. Buvo čia ir lietuviškų knygų kioskas ir naujas, Liet. Enciklopedijos išleistas Lietuvos žemėlapis, išskleistas ant eglaitės. Jaunimas šoko. Tik vakare jau besiskirstančią publiką išbaidė lengvas lietus.

Piknikas praėjo itin gražiai ir nuotaikingai. Žmonių buvo apie 3000 iš įvairių vietų. Buvo net iš New Yorko specialiai atvykę į pikniką. Atskiri autobusai atvažiavo iš Brocktono, So. Bostono, Haverhillio, Norwoodo, Lowellio, Waterburio.

Visa rengimo darbo našta teko

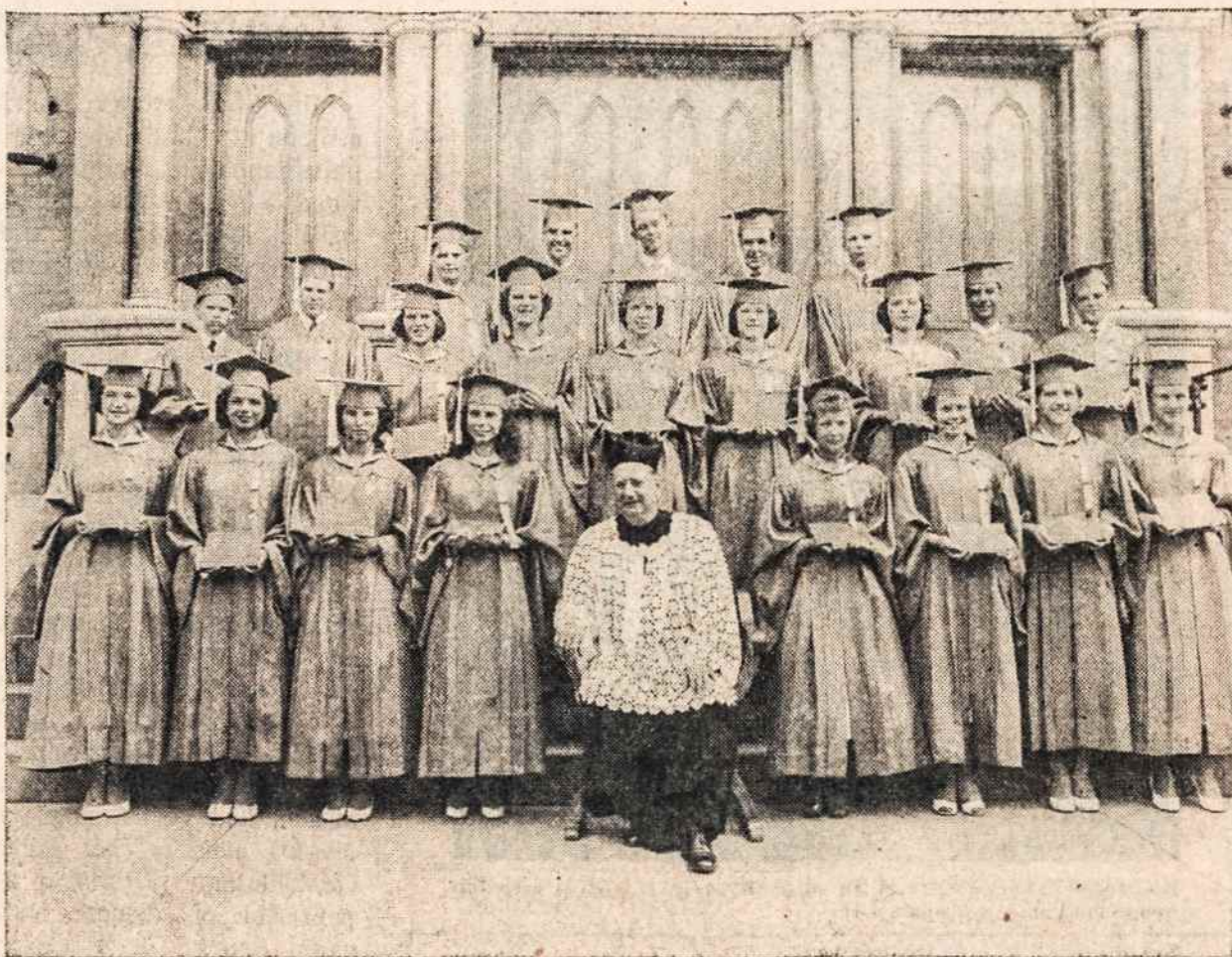
T. Jonui Dyburiui, vienuolyno viršininkui

— gvardijonui. Jam talkino patys vienuoliai ir daugelis bičiulių, kurie mieliai atskuba pranciškonams į talką. Pikniką ir visas sukaktuvines iškilmes filmavo Vytautas Augustinas iš New Yorko.

Nors daugybė svečių išsiskirstė, bet vienuolyno sodyba šiuo metu knibždėte knibžda. Čia

vyksta berniukų stovykla.

Apie 90 berniukų čia žaidžia, maudosi, sportuoja. Iš įvairių Amerikos ir Kanados vietų suvažiavę kelios dešimtys vasarotojų. Yra pastatyta nauja vila, kad svečiams būtų erdviau ir patogiau. Svečiais rūpinasi T. Petras Baniūnas. Gražus pajūris, saulė ir pušynai kviečia poilsiui į šią jaukią pranciškonų sodybą.

KLEB. KUN. M. KEMEŽIS su baigusiai 8 skyrių mokiniais.

JIE VISI EIS Į AUKŠTESNES MOKYKLAS

Birželio 23 pamaldomis buvo baigti mūsų parapiškos mokyklos mokslo metai. Pamokslą pasakė tėvas J. Bartkus, benediktinas. Po mišių nuo altoriaus kun. M. Kemežis visiems įteikė diplomus. Geriausiai baigė iš 22 mokinių gavo dovanas. Marytė Murowski net 150 dol. tęsti mokslui. Kitos

ELIZABETH, N. J. ta novena prie šv. Onos. Pamokslai bus sakomi vakarais. Novenai vadovaus tėvas Mažukna, marijonas.

— Liepos 6 d. Warinanco parke kun. M. Kemežis atkalbėjo invokaciją susirinkusiems paminėti Amerikos Nepriklausomybės šventę. Dalyvavo virš 6000 žmonių minia.

— Elizabete atostogas praleido atvykęs Tėvas Bagdonavičius, marijonas, nes čia gyvena jo tėvelis ir dvi seserys.

N. M.

JAUNESNIŲJŲ SKAUCIŲ STOVYKLA

Stovyklavimo laikas artinasi. Rytinis rajonas šiais metais organizuoja dvi stovyklas: vieną skaucių ir vyr. skaucių, antrą — jaunesniųjų skaucių. Jaunesniųjų skaucių stovykla įvyks Putname, rugpjūčio 18—25. Vietovės, kurioms dėl atstumo bus įmanoma atvežti savo jaun. skautes, kviečiamos ta stovykla pasinaudoti. Gyvenama bus bendrabutyje, maistą parūpins Nekalto Prasišėjimo seserys. Jaunesnės skautės turės savo dienos stovyklą miške, kur bus praversti visi užsiemimai ir žaidimai vadovų priežiūroje. Lietuvių lyjant, naudosis patalpomis.

Rajono vadeivės, vyr. sktn. E. Putvytės pavidimu, šiai stovyklai vadovaus pask. Leonora Michaelytė. Viršininkės paduotojos pareigos pavestos vyr. sk. Dianai Papievytei.

Kviečiame visus tėvelius pasinaudoti šia proga ir leisti savo jaun. skautėms patirti tą džiaugsmą, kuris kyla iš artimo bendradarbiavimo su kitomis sesėmis gražioje gamtoje. v. s. Diana Papievytė

● Atitaisymas. Kultūros kongresą aprašant, Darbininke dviem atvejais (liepos 10, Nr. 49) paminėta, kad A. Rinkūnas, pakviestas į kongreso darbo prezidiumą ir turėjęs skaičyti paskaitą švietimo sekcijoje, nebuvo į kongresą atvykęs. A. Rinkūnas buvo darbo prezidiume ir paskaita skaitė.

ELIZABETH, N. J.

Putnamo seselės, pačios degdamos kaitria tėvynės meile, laiko lietuvišką židinį, kuris kasmet vis galingiau ima liepsnoti. Seselės kasmet suburia daug lietuviško jaunimo į savo sodybą. Didelis būrys mergaičių gyvena pas seses apskritus metus: lanko ten netoli esančias mokyklas. Be to, kiekvieną vasarą seselės sukuria mergaitėms stovyklą. Kur tik eini, ten mergaičių būrys sukiniėjasi.

Kas iš mūsų augino ir tebrangina vaikus, tas gerai žino, kaip sunku svetimam krašte išauginti tvirtą lietuvi. Ypač ten, kur nėra lietuviškų mokyklų, kur nėra lietuvių. O čia seselės ateina mums ir pagalba. Ir reik pripažinti, kad jos per mėnesį padaro daugiau, negu mes per metus.

Seselių darbus Dievas laimina. Pernai seselės pasistatė naują koplyčią. Savo didumu ir išvaizda ji panaši daugiau į parapišnę bažnyčią. Koplyčia turi 10 langų, su labai įdomiais vitražais; — kiekvienam lange yra skirtingas Dievo Motinos paveikslas — Aušros vartų, Siluvos, Zemaičių Kalvarijos, Pažaislio ir kiti. Koplyčia moderniška, graži, pačių lietuvių projektuota, pačių lietuvių statyta.

Seselių ruošiamoji šventė—

Važiukim Putnaman į pikniką

Piknikas bus 22 liepos, prasi-dės pamaldomis. Važiukime visi į tą pikniką, dalyvaukime pamaldose, kartu visi giedokime "Pulkim ant kelių", o mūsų maldos visų tos pačios už tėvynę, už kenčiančius brolius ir seses, už priaugančią kartą, kuri yra pagrindas mūsų tautos.

Po pamaldų pietūs. Dažniausiai mes valgom tos pačios šeiminiškas pagamintus valgius. Jie atsibosta. Imi ieškoti įvairumo: užėini į kiniečių valgyklą, nusiperki itališko pyrago. O šį kartą mes valgsime tikrai lietuviškus pietus.

Sventė bus baigta mergaičių paruošta programa. Simtas lietuvių, vadovaujamų ponios Marijošienės, pon. Petkaičio ir kitų padėjėjų, išpildys gražią programą. Programa bus gražioji pievoj.

Į pikniką privažiuoja žmonių iš visos Amerikos, net iš Kanados. Čia sutinki pažįstamų metais nematytų. Gera išsiskirti su draugais, kurie tave supranta; daug sužinai, daug sau prisitaikai, daug savo klaidų pataisai. Ir žinoma išpūdzū lieka ilgam laikui.

Važiukime visi į tą šventę, padėkime seselėms išlaikyti šviesiai degantį lietuvišką židinį. V. S.

IŠ VISUR

● Lietuvos žemėlapis jau išėjo iš spaudos. Išleido Lietuvos Enciklopedija. Žemėlapis yra devynių spalvų, vaizduoja Lietuvos aukštumas, kalnus, žemumas, ežerus, upes ir kelius. Jame sužymėti Lietuvos miesteliai, bažnytkaimiai ir didesnieji kaimai. Prie žemėlapio pridėtas vardynas su žemėlapio paaiškinimais ir 7000 vietovardžių. Žemėlapis išleistas dvejų formų: sulankstomas, knygelės pavidalo, ir sieninis.

● Vidūno vardo 1000 dolerių premija už geriausį 1956—1957 metais parašytą veikalą apie Mažąją Lietuvą telkia Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija, kurios Centro Valdyba yra Kanadoje. Kas norėtų prie premijos prisidėti, aukas siunčia V. Peteraičiui (5155 Bourbonniere Apt. 6., Montreal, Canada).

● Vokietijos 7 lietuviai skautai išvyko į prancūzų skautų stovyklą (jambore) prie Nicos. Ten jie atstovaus Lietuvos Skautų Brolijai.

● Lietuvos Skautų Brolija turi įsteigusi Jamborės Fondą parenti skautam, kurie vyksta Lietuvai atstovauti kituose kraštuose.

STOVYKLA MARIANAPOLY

Pasirengimai moksleivių ateitininkų stovyklai Marianapoly vyksta sėkmingai. Stovyklos vadovybėje, be jos organizatoriaus kun. Vacl. Martinkaus, dar dirbs Albinas Gražulis, Elona Marijišūtė, Nijolė Mekytė, Jadvyga Barūnienė ir vyr. virėja Stanislava Gofensienė.

Numatoma arti 100 stovyklautojų. Vietų dar yra ir galima dar užsiregistruoti. Priimami ir neateitininkai, lietuviškai kalbantys nuo 8 iki 18 metų.

Stovyklos mokestis abiem savaitėms 37 dol. asmeniui, vienai savaitei — 20 dol. Stovyklaujant keliems iš vienos šeimos, daroma nuolaida. Stovyklon suvažiuoti liepos 28 d. pietums, o pabaiga rugpjūčio 12 d.

Stovykloj bus įdomi ir jaunimą auklėjanti programa: paskaitos, pačių stovyklautojų referatai, sportas, maudymasis, pasilinksminimai.

Užsiregistruoti ir smulkesnių informacijų teirautis pas stovyklos organizatorių kun. Vacl. Martinkų, 350 Smith St. Providence 8, R. I.

SALISBURG, MD.

Juozas Ančiukaitis mirė liepos 5, Baltimoroje. Po gedulingų pamaldų šv. Alfonso bažnyčioje palaidotas miesto kapinėse. Velionis gimimu suvalkietis. Buvo geros širdies žmogus, atjautė sergančius, kuriuos mieliai lankydavo ir šelpdavo.

Paliko nuliūdime dukrą Oną ir du sūnus — Juozą ir Mykolą. A. K.

LIETUVIŲ SUSIARTINIMO ŠVENTĖ

LIEPOS 22 D.

N. P. SESERŲ SODYBOJE,

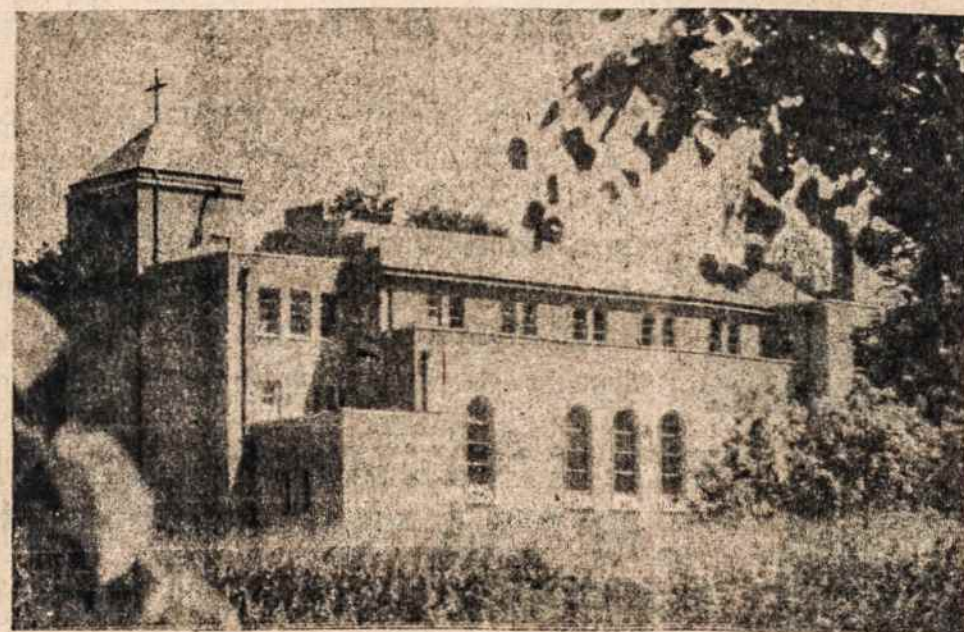
PUTNAM, CONN.

PIKNIKAS

11:00 val. Mišios ir procesija
12:30 Pietūs ir pikniko pramogos

4:30 Šimto mergaičių atliekama programa
5:30 Jaunimo šokiai

Visais keliais liepos 22 dieną vyksta į Putnam, Conn.!

Marijos šventovė Putname, N. P. Seserų sodyboje

Margam pasauli...

Norint viskas galima
Prancūzijoje, Avignonno mieste, vieno teisėjo sekretorius buvo didelis teatro mėgėjas. Jis niekad nepraleidavo vaidinimų. Kartą taip reikalai susiklostė, kad dėl darbo jokių būdų negalėjo į vaidinimus eiti. Dėl šio nelemto įvykio taip jis susikirmo, kad nusprendė nusizudyti. Prieš mirtį padarė tokį testamentą: "Kaukuolę padovanoti teatrui ir noriu, kad ji būtų vartojama statant Sekspyro "Makbetą". Vis buvo geriau kad ir taip būtų teatre, negu gyventi be teatro.

Vokiečiai paskelbė naują tiesą

Vokietijoje gaisrininko žmonai gandrais atnešė dvynukus. Čia dar nieko naujo. Miestelio taryba susirinko posėdžio pakelti nelaimingam tėvui algą. Protokole užrašė posėdžio sprendimą: "Vienbalsiai visi pareiškia, kad dviejų kūdikių išlaikymas kaštuoja brangiau nei vieno, todėl jo tėvui padidiname algą". Tiesa aiški ir neginčytina.

Pravartu ir tokia knyga
Amerikietis kino artistas William Powell jau kelinti metai rašo knygą "Mane ima nuobodulys". Knyga bus antologija, kurioje tilps pasaulinės literatūros patys nuobodžiausios skirsneliai.

Be apgaulės
Paryžiuje prie vieno kino iškabytas tokio turinio iškaba: "Afrikos vidury. Filmas sukta be jokios apgaulės. Kur paveikslai dreba, žinokite, kad artistai ir operatoriai taip pat drebojo".

Rezervuota norinčiom tekėti
Kino artistė Rusel pataria merginoms: "Kai jums atrodo, kad jau vyras peršasi, bet dar nesat visai tikros, staigiai išvykit mėnesiui pas tetą į kaimą. Jei jo intencija tikra, tai už dviejų savaičių gausit nuo jo laiška su pasisūlymu."

Moteriška kalba
Iš visų pagrindinių pasaulio kalbų prancūziškoji yra pati vikriausia, atseit — per trumpiausią laiką galima daugiausia pasakyti. Ne be reikalo ji buvo ir dalinai dar tebėra diplomatinė kalba. Ją patartina išmokyti visom moterim. O kodėl? Nė aiškinti nereikia.

Moteriška vertinant
Prezidento Eisenhowerio sūnaus mergaitė žaidė su savo seneliu — prezidentu. Po kiek laiko prezidentas išsitiesė sofoje ir užsnūdęs ėmė knarkti. Po valandėlės jis apsisvertė ant šono ir nutilo. Mergaitė nubėgo pašaukti savo motiną sakydama: "Mama, eik pažiūrėk. Diedukui motoras užgeso!"

RICHARD NIXON grįžo iš Tolinųjų Rytų ir išjungė respublikonų rinkiminę propagandą.

ŽINIOS IS LOS ANGELES

Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkė rengia didžiulį pikniką liepos 29, sek-madienį, tikrai puikioje piknikų vietoje—prie gražiojo Lake Enchante. Nė viena lietuvių grupė ten dar nėra turėjusi savo pikniko. Tai tikrai ideali piknikams vieta su visais įrengimais: sporto aikštėmis, šokiams vieta, maudymosi baseinu, mažiesiems karusėle ir kt. Lake Enchante yra prie Hollywood — Ventura Freeway. Apylinkė pramačiusi duoti ir lietuvišką programą.

Budriūno kūrinų koncertas
Los Angeles apylinkė ruošia 1957 metų pradžioje komp. Pr. Budriūno kūrinų koncertą. Koncerto programą atliks jo paties vadovaujamas šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras ir viena solistė iš rytinio pakraščio. Be savo kūrybinio darbo, Pr. Budriūnas yra aktyviai įsijungęs ir į visuomeninę lietuvių veiklą: 1955 metais vadovavo LB vietos apylinkės, aktyviai jungiasi į Kalifornijos lietuvių respublikonų veiklą.

Vyčių šėimas Los Angeles
Lietuvos vyčių Los Angeles kuopa (133) jau pasisūlė Centro Valdybai suruošti 1957 metų visuotinį suvažiavimą Los Angeles mieste. Rytinių pa-

Tik gandai
Paryžiuje kažkokie gandonešiai paskleidė žinią, kad Eifelio bokštas esąs pakrypęs ir galįs griūti. Inžinieriai turėjo daug darbo, kol gandas paneigė. Rado viską tvarkoj. Vėjui pučiant bokštas tesvyruoja tik 18 cm.

kraščių vyčiai su džiaugsmu sutinka šią žinią ir jau dabar apsisprendę vykti 1957 metais suvažiavimui į Hollywood, Calif. Kuopa siūnia keletą delegatų į šiu metų suvažiavimą Chicagoje. Be to, kuopa pradėjo leisti anglišką žinių biuletinį, spausdinamą spaustuveje, vietos vyčių reikalais, o taip pat ateinantį į talką visiems tiems lietuviams, kurie lietuviškai jau nebeskaito ir nebesupranta. "The Knights of Lithuania News" išeis kas mėnesį, tvarkys L. Valiukas ir Laura Juciūtė. Laura Juciūtė yra Chicago lietuvių, 1956 metų pradžioje atvykusi į Los Angeles ir labai aktyviai įsijungusi į vietos vyčių veiklą. Būdamą Chicagoje, buvo vienos vyčių kuopos pirmininkė; čia yra kuopos sekretorė.

Sveikino lietuvių respublikonus
Susiorganizavusius Kalifornijoje lietuvių respublikonus sveikino prez. D. D. Eisenhoweris, viceprez. R. Nixonas, respublikonų partijos centro pirm. L. Hall, sen. Wm. F. Knowland ir eilė Kalifornijos kongresmanų. Kalifornijos lietuvių respublikonai (American - Lithuanian Republicans of California) šiuo metu atlieka paskutinius susiorganizavimo darbus ir pasiryžę aktyviai įsijungti į šiu metų rinkiminę kompaniją. Vadovybę sudaro: pirm. L. Valiukas; vicepirmininkai — C. Lukšis ir T. J. Visgirda; sekretoriai — J. Kojelis, B. Skirienė ir S. Wilkaitė (Wilkas) ir ižd. G. Rudelis.— D. D.

KODĖL LOZORAICIO NEKVICIA TAUTINĖ SAJUNGA?

PHILADELPHIA, PA.

Min. St. Lozoraičio kvietimo atsilankyti krevės jaudina philadelphiečius. Kaip ir kiekvieną svečią, o juo labiau saviškį, philadelphiečiai didesniu ar mažesniu būriu sutinka, priima ir išleidžia. Taip, rodos, turėtų būti ir šį kartą. Bet tos nelemtos krevės...

Keturi iš septynių LB Philadelphia apylinkės valdybos narių sėdėjo prie stalo. Buvo paprašytas atsistoti šeimininkas — taip pat valdybos narys. Mat, turi įvykti Bendruomenės valdybos posėdis. Sėda prie stalo ir kukliai pasiteirauja, ar visi valdybos nariai pakviesti, nes ir jis pats tik dabar apie posėdį tepatyrė. Valdybos sekretorius, kurio pareiga pasirūpinti kvietimais posėdin, atsako, kad vienas slogoja ir atvykti atsako, bet ministerio kvietimui pritaria, o kitas paprastai posėdžiuose nedalyvauja. Suprask, kam jį ir kvieisti.

Pradėjus kalbėti apie ministerio atvykimo laiką, bendruomenės pirmininkas išmeigia akis į šeimininką. Tyla. Šeimininkas nedrasiai paprašo balso ir klausia, kaip ministerio

kvietimo reikalas posėdžio darbotvarkėje atsirado. Sekretorius imasi aiškinti. Liepos 13 L. Banko patalpose buvo susirinkusi grupė žmonių — Tautinės Sąjungos pirmininkas Jonys, iš romuvėnų ir inžinierių inž. Jurskis, iš teisininkų Stiklorius, iš biznierių Kaniušis, dar Bachas dalyvavo ir jis pats. Prof. Puzinas buvęs pakviestas, bet neatvykęs. Svarstant ministerio pakvietimo ir Philadelphia reikalą Stiklorius pareiškė, kad geriausiai tiktų jį kvieisti Lietuvių Bendruomenėi.

Kilo diskusijos, ginčai, kurių nėra buvę nuo L. Bendruomenės įsikūrimo. Buvo pareikšta, kad philadelphiečiai, kad ir būdami skirtingų srovių, iki šiol tarpusavy gražiai sugyvena. Partinio susikaldymo lyg ir neįjaučiama, Min. St. Lozoraitis yra skaldantis veiksnys lietuvių gyvenime. Jei jis sugėbėtų susiderinti su kitais veiksniais, galėtume džiaugtis lietuvių vienybe.

Lietuvių Bendruomenė sie-

kia tos visų lietuvių vienybės. Jos veikla ir uždaviniai yra kultūrinio pobūdžio, Min. St. Lozoraičio lankymasis yra politinio charakterio, ir jo kvietimas Philadelphia būtų Alto ar politinių grupių reikalas. Jei L. Bendruomenė jį kvieistų, ji kištųsi į nesavo reikalą. Sekė siūlymas L. Bendruomenėi susilaukyti nuo min. St. Lozoraičio kvietimo, paliekant šį reikalą politinėms grupėms. Bet min. St. Lozoraičio kvietimui pritaria valdybos nariai dėstė kitaip. Min. St. Lozoraitis nesąs politinis asmuo. Jei jis kalbės apie padėtį Lietuvoje, argi jo pranešimas bus tik politinis? Jis bus kultūrinis. Jei L. Bendruomenė kvietė dr. P. Karvelį, kodėl negali pakviesti St. Lozoraičio?

Sutariama atsiklausti politinių grupių atstovų. Jei atsirastų kas ministerį kviečia, šis veiksmas L. Bendruomenėi atkrūstų. Jei kvietėjo kito neatsirastų, tai turėtų padaryti L. Bendruomenė, bet jau turėtų šioki tokį pasiteisinimą. Greitomis atžymomis keturių politinių grupių asmenys — krikščionių demokratų, veltiečių liaudininkų, soc. demokratų ir lietuvių fronto bičiulių. Posėdis nutrūksta, veikia telefonas. Vėlyvą sekmadienio popietę pavyksta pasiekti tik krikšč. demokratų ir liaudininkų.

RADIJO KLUBO DARBAS REMIAMAS

CLEVELAND, OHIO

Lietuvių radijo klubo buvimą Clevelando lietuvių gyvai jaučia: kiekvieną penktadienį jis į mus prabyla oro bangomis mūsų gimtąja kalba, jo dėka nuolat grožinė lietuviška daina ir giesmė, per jį išgirstame ir lietuviško gyvenimo naujienas bei aktualijas ir tt. Radijo klubas patarnauja Bendruomenėi, Altui, organizacijom, kai kuriomis progomis jis prisimena ir paskirus asmenis. Jis visados siekia, kad jo transliacijos būtų gyvos, įvairios, įdomios, nuoširdžios. Tiesa, ne visada tai pavyksta. Bet nesunku suprasti kodėl: transliacijų našta išimtinai gulaa ant paties radijo klubo pirmininko J. Stempužio pečių, o jis susiduria su tais pačiais sunkumais, kaip ir daugelis mūsų — duoną turi užsidirbti fabrike, augina šeimą, pritrūksta laiko.

Kad radijo klubo darbas yra vertinamas ir branginamas — parodė liepos 14 dienos vakaras: jį atsilankė tikrai daug ir gražių svečių.

Ir gyvų svečių: jie suvalgė ir išgėrė visa, ką tik šeimininkai buvo pateikę.

Vakaro programą atliko Čiurlionio ansamblio vyrų choras, sudainuodamas ketvertą dainų. Ir chora, ir jo vadovą muz. Alf. Mikulskį klausytojai palydėjo džiaugsmo katutėmis. Vieta nors brangi, bet maloni ir jauki: čia pat ežeras, daug erdvės ir gamtos, tad miela pabūvoti, su pažįstamu susitikti, žodžiu kitu pasikeisti. Radijo klubas susilaukė, ko tikėjosi: ir moralinės, ir materialinės paramos. Geros jam sėkmės!

Juozas Jarašiūnas mirė liepos 3 d. po sunkios ligos, eidamas 51-uosius metus. Jis buvo Kretingos miškų urėdis į Sventosios girininkas. Velionis gimė 1906 m. sausio 27 d. Meškalaukio kaime, Joniškio

valsė. Biržų aps. ūkininko šeimoj. Baigęs Siaučių gimnaziją, miškininko mokslus išėjo Panevėžio miškininkų mokykloj. Karinę prievolę atliko 5-jame D. Lietuvos Kunigaikščio Kęstučio pulke A. Panemunėj. Buvo aktyvus Saulių Sąjungos ir Vilniui Vaduoti Sąjungos narys ir pareigūnas. Į Ameriką atvyko 1949 m. spalio 19 d. ir sėkmingai čia kūrėsi. Maža tesirodydamas viešumoj, šiaip gyvenime turėjo nemaža bičiulių. Labai dar troško gyventi ir norėjo grįžti dirbti į tėvynę. Amerikoj pasiliko liūdinti žmona Ona, sūnus Emanuelis, duktė Liuda, brolis Petras, Lietuvoje — sesuo su šeima. Gausaus būrio artimųjų, bičiulių ir pažįstamų palydėtas, velionis liepos 7 buvo palaidotas Kalvarijos kapuose. Bendradarbių vardu atsisveikino P. Balčiūnas.

Piknikų šiemet ne daug te rengiama. Turbūt dėl to, kad motorizuoti lietuvių pradėjo jais mažiau tesidomėti ir kad šiemet retas sekmadienis apsieina be lietaus. Užtat ateinantį sekmadienį, liepos 22, visi rengiasi vykti į Balso 55 skyriaus Karnėnų sodyboj rengiamą pikniką, kurio ir tikslas gražas ir kuris žada visokių įvairybių. Rengėjai kviečia į visus ir sako: iki pasimatymo!

Skautų 30 berniukų liepos 14 d. išvyko į Pilėnų tunto stovyklą netoli Hambden miestelio. Stovyklos viršininku yra vyr. sktn. V. Kizlaitis. Svečiai lankytis kviečiami šeštadieniais nuo pietų ir sekmadieniais. Stovykla truks iki liepos 29.

Juozas Kijauskas liepos 7 d. šv. Jurgio parapijos bažnyčioj susituokė su Irena Valdukaityte. Vestuvių pobūvy St. Nickel salėje atsilankė daug svečių. Stp

GREAT NECK'O LIETUVIŲ VYRŲ CHORAS

maloniai kviečia atvykti į

PIKNIKĄ-GEGUŽINĘ,

kurią rengia

LIEPOS 29 D., SEKMADIENĮ,

KASMOČIAUS SVETAINĖS SODE

89-91 Steamboat Road, Great Neck, L. I., N. Y.

Programoje dalyvauja VYRŲ CHORAS, vadovauja muz. MYKOLAS CIBAS, akordeonistas VYTAUTAS DAUGIRDAS ir LINKSMIEJI DAINOS BROLIAI.

Po programos SOKIAI, grojant žinomam Vic Sanders orkestrui, įvairios dovanos ir kt. Veikia bufetas—užkandinė.

Pikniko pradžia—3 val. p.p. Programos pradžia—6 val. p.p. ĮEJIMAS — \$1.25

Nelaikykite Sutaupyto Pinigų Namie!

Atidaryk Taupomą Sąskaitą Šv. Antano Taupymo B-vėje, kur jie bus saugūs ir atneš augščiausią dividendą visoje Chicagoje nuo mėnesio pirmos dienos, jei pasidėsite pinigus prieš 10-tą dieną.

FREE GIFTS

Kad paskatinus jus pradėti taupyti mūsų keturiolikos milijonų (\$14,000,000.00) dolerių stiprijoje ir lietuvių tvarkomoje įstaigoje... per liepos mėnesį bus duodamos šios dovanos mūsų taupytojams:

VELTUI (nemokamai) LAIKRODĖLIS, RANKOGALYŲ SAG-TUKAI, PLUNKSNA ir PIESTUKAS, atidarantiems naują ar papildant jau esamą taupymo sąskaitą \$5,000.00. VOLTUI ZIEBTUVĖLIS, PLUNKSNA IR PIESTUKAS atidarantiems naują ar papildant jau esamą taupymo sąskaitą \$2,000.00. VOLTUI STIKLINĖ PELENINĖ atidarantiems naują ar papildant jau esamą taupymo sąskaitą \$50.00 ar daugiau.

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill. Tel. Townhall 3-8131 - 8132

Atidara kasdien; Uždara trečiadieniais JUOZAS GRIBAUSKAS, Vedėjas

ku žmones. Pirmasis pareiškia, kad jo grupė prie min. St. Lozoraičio kvietimo nesidės. Antrasis sako, kad jis jokiai politinei grupei neatstovaujas, nors tokiu dažnai palaikomas. Abu pasitarę prašo perduoti posėdžiaujančiai valdybai ben- (Nukelta į 8 psl.)

CHICAGO, ILL.

DISPLAY

GEORGE L. DECKER, JR.
INSURANCE
135 SOUTH LA SALLE ST.
CHICAGO 3, ILLINOIS
FRanklin 2-7300

HELP W. MALE

SEWING MACHINE OPERATORS

Experienced
Good starting rate
plus pay for piece work
5 day week
8 to 4:30 P. M.
Near North Side
Scholl MFG. Company
213 W. Schiller

HELP W. FEMALE

WILL TRAIN JUNE GRADUATES

for Clerical Positions as STENOS AND TYPISTS
Permanent openings with Fast Growing Company.
Pleasant Associates.
Company Benefits — Good Starting Salaries — 40 hr. week — Time and one half for overtime.
apply PERSONNEL Combined Insurance Co. of America
5316 Sheridan Road
Tel. Ravenswood 8-1000

Opportunity to secure your future!

Men-Women for Added Income. Reliable men or women for the area to handle world famous

GILLETTE BLUE BLADES AND RED BLADES (THIN)

Never before sold through a single modern merchandising dispenser. The modern method of selling merchandise today. An unusual opportunity to secure your future. Will not interfere with your present employment. To qualify you must have \$1,399 cash available for inventory and the necessary time and investment.

- INCOME STARTS IMMEDIATELY.
- BUSINESS SET UP FOR YOU.
- NO SELLING OR SOLICITING.

The company will extend financial assistance for full time if desired. This opportunity is offered to a dependable person who is interested in his or her future.

All cash business — Depression proof — No credit risk.

For personal interview in your city write:

VENDOPAK CORPORATION

7933 Clayton Blvd., St. Louis, Mo.

(include phone number)

HELP WANTED FEMALE

Future only once in a lifetime for a Career Woman interested in diversified and fascinating details.

SECRETARY

REQUIREMENTS: Shorthand 90 words per minute; typing 60 words per minute. Forty hour week.

BENEFITS:

- 24-working days paid vacation
- 8 paid holidays per year
- Generous sick leave, retirement plan, hospital & free insurance program.

For Personal Contact phone Mr. C. E. Drew COLUMBUS 1-1278

SANDIA CORPORATION

A Subsidiary of the Western Electric Company, engaged in research and development of nuclear weapons.

ALBUQUERQUE, NEW MEXICO

TOP NOTCH

STENOGRAPHER

WHO HAS SECRETARIAL ASPIRATIONS

REQUIREMENTS: Shorthand 90 words per minute. — Typing 60 words per minute. Forty hour week.

BENEFITS:

- 24 working days paid vacation
- 8 paid holidays per year
- Generous sick leave, retirement plan, hospital and insurance program

PHONE MR. C. E. DREW COLUMBUS 1-1278

SANDIA CORPORATION

A subsidiary of the Western Electric Company, engaged in research and development of nuclear weapons

SACHMATAI

Veda K. Merkis

Trans - Mississippi pirmenybes, kuriose Povilas Tautvaiša ir Kazys Jakštas (abu iš Chicago) laimėjo pirmas dvi vietas, plačiau aprašė Amerikos šachmatų federacijos organas CHESS LIFE, birželio 20 d. P. lėse dalyvavo Iowa, Illinois, Indiana, Ohio, Nebraska, Missouri, Michigan, Minnesota ir Wyoming valstybių 62 žaidėjai. Ignas Zalys ir P. Kontautas laimėjo po tašką 1952 Golden Knight koresp. turnyro baigėme, skelbia Chess Review liepos nr. Zalys įveikė Dorsey, o Kontautas—Northamą. 1955 G. Knights turnyre Karalaitis laimėjo prieš Stetler, Giedraitis įveikė McCaroll ir lygiom su Seaman, Kripaitis sudorojo Stephens.

Massachusetts šachmatininkai suvažiuoja vasaros subuivimui į Riverside Recreation Grounds, netoli Nerumbega parko, Bostone, sekmadienį, liepos 22 d. Prašo atsivežti šachmatus.

GREENFIELD, MASS.

Sv. Onos draugija ruošia didelį pikniką, kuris įvyks liepos 29 d., sekmadienį, 1 val. po piet, Franklin County parke. Pikniko vieta prie pat įvažiavimo. Bus pagerbtos Onos ir programa vaikūčiams. Piknikas bus įvairus su skaniais valgiais ir gėrimais. Kviečiame visus atsilankyti ir linksmai laiką praleisti. Svečius sutiks rengėjos: A. Stepankevičienė, M. Oguonienė, A. Tamash ir P. Padlesnienė.

A. Dedinas

Amerikiečių greitis

Europiečiai priskiria amerikiečiams visokio greičio rekordus. Kol iš Amerikos plaukia visokia šalpa Europai, ten vis plinta mada kalbėti apie juos iš blogiosios pusės. Amerikiečių greitį paskutiniu metu ataria: "Pasakiškai greitas šuolis, persokant iš barbarijos laikų į susmukimą, visai neliečiant civilizacijos".

Green Inn
ON THE OCEAN FRONT
NARRAGANSETT IS. R. I.
For a Real New England Vacation
You Will Like This
FRIENDLY RESORT HOTEL
Reserve Early
James C. Middleway
Owner-Host

DISPLAY

SEE CATHOLIC EUROPE
AVE MARIA All expense Tour
\$467.
one week by plane or six weeks by ship (visit 7 countries)
Color folder free
NANCY CAVELLO
29 Pilgrim Ave., Waterbury
Tel. PLaza 3-3593

REAL ESTATE

GARDEN CITY — Cape Cod, brick - and - shingle. 2 bedroom, expansion attic, 80x100. Beautiful landscape, screened porch, attached garage, many extras; generous mortgage. Pl. 2-1861.

RESORTS

BAY VIEW LODGE
556 B. 130 St.
BELLE HARBOR, N. Y.
Rooms with or without meals
Farrelly & McGuinness, Props.
GRANITE 4-8595

WESTHAVEN — By-The-Sea Ocean and Brighton Ave., Seaside, N. J. Rooms with or without private baths; homelike atmosphere. Bathing directly from Westhaven. Breakfast served. Free parking. Mrs. DELLA MAHONEY. Telephone: Seaside Park 9-0226.

CARNEY'S HOTEL
On Beautiful Lake George
1 family resort for peace, relaxation and fun. American Plan. 2,100 ft. private sand beach. Coating, tennis, swimming, fishing. Write for Booklet. J. C. Carney, Silver Bay N. Y., or Phone Hague 2682.

HAGUE TOWN HOUSE ON LAKE GEORGE
Private 200 ft. beach, European Cuisine
American or European Plan
Near Catholic Church
Write for booklet "L"
Hague, N. Y.

ATLANTIC CITY HOTEL WILTSHIRE
Virginia Ave - Opposite Steel Pier
FIRST HOTEL from BOARDWALK
Elevator, free bathing, restaurant
Free parking, Television, Spacious lounge, Large open veranda
A fine resort hotel. Write for free hotel literature. Sensible rates prevail.
For reservations write or Ph. A. C. 5-3203

PETE'S

BAR AND PACKAGE STORE
DELICIOUS SANDWICHES AND A CHOICE OF YOUR FAVORITE BEVERAGES—ALWAYS A COMPLETE LINE OF PACKAGE GOODS—ICE COLD BEER.
608 Lafayette St. Cape May, N. J.
Cape May 4-4371

IN SEASIDE PARK, NEW JERSEY
THE OCEAN TIDE HOTEL
IS UNDER NEW OWNERSHIP
CENTRAL AVE. & 2ND AVE.
Within a Half Block of the Ocean and Bay
ENTIRELY NEW FURNISHINGS.
AMERICAN & EUROPEAN PLAN
EXCELLENT FOOD • ATTRACTIVE RATES
B. C. VAN BENSCHOTEN
Prop. & Mgr. Phone Seaside Park 9-0087

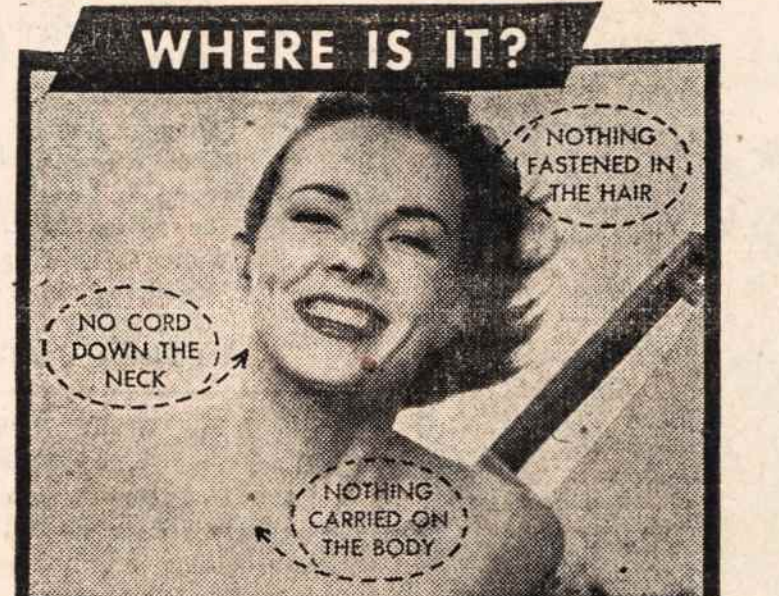
3 SPECIAL CHRISTMAS & NEW YEAR'S CRUISES

Duration	Dates	Ships	Ports	Cost
4	Dec. 29	Saturnia	Bermuda	105
16	Dec. 22	Conte Biancamano	San Juan, St. Thomas LaGualra, Curacao Kingston, Havana	385
29	Dec. 22	Mauretania	Port Au Prince, Curacao, LaGualra, Bahia, Rio de Janeiro, Trinidad, Barbados, Martinique, St. Thomas Nassau	750

Early reservation advised

SPATAFORA'S TRAVEL BUREAU
44 State St. W. T. GRANT BLDG.
Hartford JA 7-9101
OPEN THURSDAY EVENINGS TILL 8

WHERE IS IT?

NOTHING FASTENED IN THE HAIR
NO CORD DOWN THE NECK
NOTHING CARRIED ON THE BODY

Ji dėvi nuajausią Sonotone's patobulintą priemonę klausai
VISKAS PRIE AUSIES!
Taip patogus prie vasaros rūbų, maudymosi kostiumo ar trumpai nukirptų plaukų
39-01 MAIN STREET, FLUSHING, N. Y.
Suite 504. Telephone: FLushing 3-4241
Tradicinė **SONOTONE** Rūšis

CRUISE ON A YACHT!

2 Beautiful 90-ft. sailing schooners Long Island Sound to Block Island and return. Send for illustrated folder, \$75 & up per week Season June 25th to Sept. 15th. Tenth Season.
SCHOONER CRUISES
Box 64, PELHAM, N. Y.

RESORTS

THE WHITEBRIER
On the Beach at Avalon, N. J., at the Edge of Jersey's Finest Bathing Beach
THE WHITE BRIER LENDS ITSELF TO YOUR COMPLETE RELAXATION AND COMFORT
Newly Decorated Rooms All With Modern Baths and Private Sun Deck
The Beautiful TROPICAL Cocktail Lounge & Green Room Is Ideal for Dining Pleasure Overlooking the Ocean
AVALON 7-3121
20th & Beach Avalon, N. J.

DISPLAY

Former Students of St. Mary's College
NORTH EAST, PA.
IN THE FALL OF THIS YEAR, WE ARE CELEBRATING THE DIAMOND JUBILEE OF THE FOUNDATION OF ST. MARY'S COLLEGE.
As a highlight of the celebration, we are inviting all our former students to return to the College to help us celebrate. Because many former students have changed their address since North East days, we would appreciate it if anyone knowing the present address of former St. Mary's students would drop a card to Very Rev. Father Rector St. Mary's College North East, Pennsylvania informing him of same.
WE ARE PARTICULARLY INTERESTED IN HEARING PERSONALLY FROM ALL FORMER NORTH EAST STUDENTS.

BERNADETTE LODGE

All rooms hot and cold water. Some with private shower. 8 acres. Beautiful location, near lake and church. Good meals, home baking. Sports. Booklet. Bernette Meszler, Prop.
BEACH LAKE, PA. PHONE 9-040R-12

The Daughters of Mary Help of Christians (Salesian Sisters of St. John Bosco)
AN INTERNATIONAL CONGREGATION
invite young ladies under 25 years of age to join in their work among children of the working classes. Although the Sisters are devoted primarily to teaching, they also do social work and domestic work. For further information write:
Rev. Mother Provincial 41 Ward St., Paterson, N. J.

WHERE ELSE BUT ON FIRE ISLAND

Are there the kind of people you want to meet in the kind of surroundings YOU will enjoy? And nowhere else on Fire Island but here at The Lionel can you get one room housekeeping apartment for as little as \$250 per couple for the season — with everything you want for your vacation — swimming, fishing, surf, sun and fun. No children permitted. For further information and our unbelievable low weekly and monthly rates call UL 5-6436 — nite NE 9-8591.
The Lionel, Kismet Beach — Fire Island

Crooning Pines

On Echo Lake in Adirondacks
PH. WARRENSBURG 3181
All sports on grounds. Boats, sandy beach, pine, entertainment led programs. Near churches, golf. Direct train and bus travel. Send for booklet. Rates \$42 up.
WARRENSBURG 3, N. Y. JOSEPH P. LYNCH, MGR.

RESORTS

THIS SUMMER ENJOY YOURSELF AT A REAL FARM HOME—Plenty of good home-cooked food. Beautiful scenery. Authentic FARM atmosphere. Rates: \$25.00 per week
VIOLET TOMPKINS, Prattville, N. Y.

HOTEL BON AIRE
WILDWOOD, N. J.
231 E. MAPLE AVE. Close to Beach
All rooms with hot and cold running water. Some with private baths. Bathing from hotel. Near Catholic church and amusements. ROSELYN HAYES, Prop. Phone 2-8984

"A Home Away From Home" OPEN ALL YEAR
ROSE - WELL
Box 85, Freehold, N. Y. Enjoy your vacation in beautiful Catskill Mts. Spot out of ordinary. Excellent food, hot and cold running water in all rooms. Lawn sports. Near all churches. Free booklet. Cairo 9-9335. ANNE & KURT EIFLER, Props.

MAGNER'S MANOR
30 E. Maple Ave., near Beach, WILDWOOD, N. J.
Located near Catholic Church and Amusements. Mrs. MAGNER, Prop. Phone 2-5039

MODERN ROOMS
212 E. Oak Ave., Wildwood, N. J.
DAY, WEEK OR MONTH
Near beach, bus, railway stations and Catholic church. Parking.
MRS. MARTIN Phone 2-5722

MONTAUK HOTEL
Cor. First Ave. & Bond St., ASBURY PARK, N. J.
Under New Management
Rates, single room, daily, \$2.50. Weekly, \$15. Double, daily, \$5. Weekly, \$30. TV in lobby. Large open porch. Near Catholic Church. SAL & ANN MALANGA, Prop. Prospect 4-9698

MCCANN'S HOTEL
Oceanfront, Between 15th and 16th Aves., Belmar, N. J.
EUROPEAN AND AMERICAN PLANS
Beautiful Air-Conditioned Dining Room and Cocktail Lounge
Tel. Mutual 1-0671, 1-0612, 1-9720
PAT & K. McCANN
Owners and Managers
Seashore and Country Combined. Fishing Pier in Front of Hotel. Deep Sea Fishing Boats 5 Minutes From Hotel. Near All Churches, Golf Club 5 Minutes Ride. Bathing From Rooms.

PENN-MAR HOTEL AND COFFEE SHOP
ATLANTIC CITY
137 ST. JAMES PLACE—NEAR BEACH
Low daily and weekly rates. Running water, showers, private baths and TV. Bathing from Hotel. Brick Building.
Tel. Atlantic City 4-9772
ROBERT J. STASZY, Mgr.

TRYON INN
NEAR COOPERSTOWN
Delightful vacation resort in atmosphere of charm. Famous for delicious foods, graciously served. Friendly cocktail lounge. Beautiful mountainous surroundings. Swimming, movies and churches nearby. Reasonable rates. Request brochure. E. McKone, Cherry Valley, N. Y.

BERKSHIRE LODGE
Wingdale, N. Y. Tel. 8671
70 MILES, N. Y. C.
Excellent Food, variety of Tastefully Prepared Dishes
Horseshoe Bar—Cocktail Lounge, Modern Day Lounge, Sports on Premises, 10-Mile River for Fishing, Swimming Pool, Tennis Court, Handball Court on Premises
Picnic Grounds—Near Catholic Church.
Golf Nearby
ENTERTAINMENT \$40 up Weekly — Booklet
SADIE M. FEDERICO, Prop.

THIS SUMMER COME TO SEA ISLE CITY, N. J.
Cottages and apartments for rent by the week, month and season.
C. M. SOFFRONEY
4201 Landis Ave., Sea Isle City, N. J.
Tel. Sea Isle City 3-6011

Brent's Hand - Dee Drive Inn RESTAURANT
Specializing in Sea Food—Steaks—Chops
Fountain service — Breakfast — Lunch — Dinners —
Open 24 Hours — Week-Ends
SHORE ROAD & OCEAN DRIVE
COLD SPRING, N. J.
(Just over the Canal)

PIGOTT'S GRANDVIEW HOUSE
32 Grandview Ave.
Keansburg, N. J.
For Reservations
Tel. Keansburg 6-9727
Block to beach, near stores, church. Bus stop at center.
Children welcomed. Under new management. Mrs. J. Pigott, Prop.

HORSESHOE LAKE
O Friendly and Informal
U 2 1/2 hrs. via scenic thruway-
S quickway, 500-acre mount-
E inate estate. Large private lake, sand beach. All sports, fine golf course nearby.
Terrific choice food. Excellent orchestra. Cocktail lounge. Free bus to churches. Rates \$45 up. Open June 22.
Write now for booklet
G. L. Neuhaus, Bethel, N. Y.
Phone Liberty 2123

REAL ESTATE

New Listing Across From Golf Course IMMEDIATE POSSESSION. Medford Vicinity. 4 years old. U shaped, log construction. 4 bedrooms, cathedral living room, 28x18' fully insulated. Oil hot water (baseboard) heating, \$19,000. Owner transferred. Call for appointment. Also lots, building sites & acreage in lake area. Near St. Josephs Parish. CARO LARSEN, Realtor, Taunton Lakes. OLive 4-2518.

VACATIONS

SEA BREEZE
Motel on the Ocean
Edgewater Ave., Montauk, L.I.
20 attractive rooms, private showers, heat, twin beds, 2 blocks to church and stores.
For Reservations Phone:

Riversea Inn
Golf, Tennis, Surf Bathing (on the Premises)
Pre-Season Rates
American Plan
Write for free Literature
Box B-55, Old Saybrook, Conn.
Jeji nori ka paskelbti skambink telefonu: Glenmore 5-7068
DARBININKE,

RESORTS

A Home away from Home COUNTRY FARM HOME in Catskills, Accommodates 12-15 guests. All churches and sports nearby. House cooked meals. Rates \$25.00 + k.
Mrs. Vincent Lawrence, No. 2, Jefferson, N. Y. Tel. Stamford 6940.

Lord Baltimore
121 S. So. Caroline Ave., Atlantic City, N. J.
Rooms with or without meals \$2 and up per person.
Air cooled rooms, shower, bathing and parking.
Near Catholic Church
Now under new ownership
Phone Atlantic City 5-6192

LORETTA HOUSE
228 E. GLENWOOD AVE., WILDWOOD, N. J.
Hot and cold running water in all rooms. Hot shower, Across from Catholic Church
MRS. C. WALSH, Prop. Phone 2-5100
Skaitykite "Aidus" 680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

GREICIAUSIAS BUDAS SIUSTI SIUNTIJUS | LIETUVA YRA ORO PAŠTAS. MES SIUNCIAME VAISTUS, ROBAMS MEDIJAGAS IR MAIŠTA GREICIAUSIU KELIU. PRAŠYKITE PRISIŪSTI ILIUSTRUOTĄ KATALOGĄ
WINTREX AND CO LTD
51 Brompton Rd.
London S. W 3
England

TALARSKI FUNERAL HOME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
380 Maple Avenue, Hartford, Conn.
Maloniai patarnanija lietuviams naujai iruošose patalpose, prielnamu kaina.
Tel. CHapel 6-1377

Paulius Gaubys FOTOGRAFIJA

Portretas, vestuvės vaikai, įvairūs subuyimai, kopijos ir t. t. Naturaliose spalvose trijų dimensijų (stereo) nuotraukos, taip gi alejiniai portretai
P. Gaubys foto srity dirbas nuo 1926 m. (Lietuvoje, Berlyne ir Amerikoje) darba Jums padarys tikrai greit, gerai ir pigiau nei kas kitas.
85—27 88th St. Woodhaven 21, N. Y.
(BMT Jamaikos linija, Forest Parkway stotis.)
Tel.: VI 6-2164
po 6 val. vakaro, nedarbo dienom visą dieną.

Tel. APplegate 7-0349
TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS
BANGA
340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.
Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (recrod changers).
Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.
Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New York.
Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Lexingtono linijos traukinys jau veikia

Visą mėnesį žadėjo neveikti traukinys tarp Brooklyn Bridge ir Grand Central stočių Lexingtono linijoje. Tačiau jau antradienį buvo atnaujintas susisiekimas tarp Grand Central ir 23 gatvės, o nuo penktadienio ryto žada leisti ir iki Brooklyn Bridge. Keleiviam vėl palengvės, nes per tas kelias dienas buvo didžiausias susikimšimas prie aplinkinių kelių. Remontai atsiėmė apie 250,000 dol. Susisiekimas buvo suardytas vandens, kuris užtvindė požemius gresinant penktadienio naktį degantį namą.

Kun. dr. J. Maknys, pasinaudodamas vasaros atostogomis, rekolekcijas atliko pranciškonų vienuolyne Brooklyne.

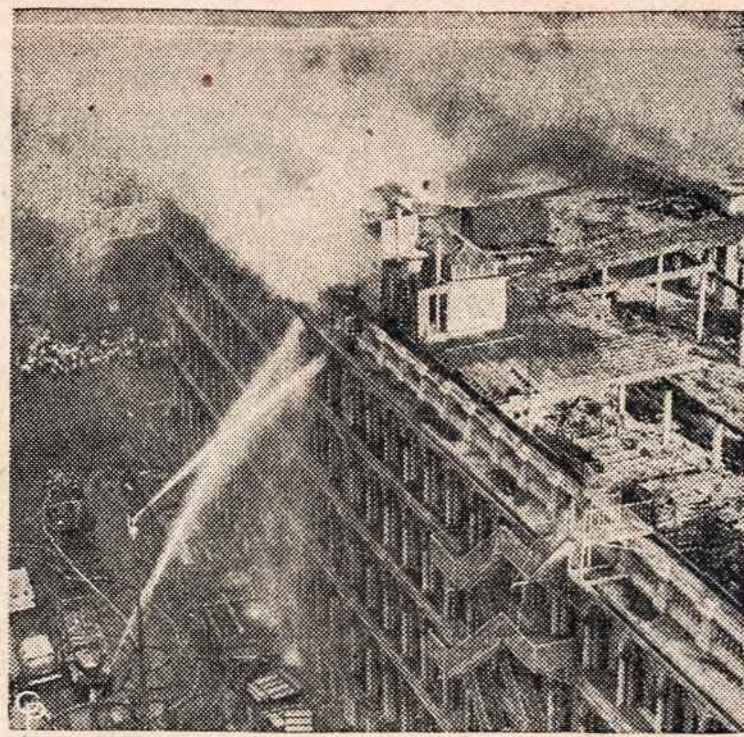
T. B. Ramanauskas, OFM liepos 18 d. pradėjo vesti šv. Onos garbei novena Sop. Dievo Motinos bažnyčioje Kearny, N. J. Pamokslas ir pamaldos vakarais 7:30 val.

Poetė Gražina Tulaukaitė Babrauskienė, gyvenanti Cicero, Ill., su sūneliu lankė gimines rytiniame Makalaitės lydimu, aplankė ir Darbininko redakciją.

V. J. Atsainymo parapijos Maspeth metinis bazaras bus parapijos salėje ir sode rugsėjo 7-10 ir 14-17. Pasiruošimai jau dabar atliekami.

PETRINĖS, birželio 29 d. giminės ir kaimynai pagerbė Petrą Montvilą, surengdami jo paties bute vaišes, kuriose dalyvavo Steponaičiai. Norvilai ir jų sūnus pulk. Algis, "Kario" bendradarbis J. Liaukus, Bušinskai ir sūnus Tomas mok. S. Ivaška ir jo brolis Pranas, dr. H. Lukoševičius su ponija, kurie parodė gautas dovanas iš Lietuvos: gintaro karolius, ir spalvuotą filmą iš lietuvių veiklos Amerikoje. Lukoševičiai išvyko į Clevelandą praleisti atostogų.

Buvo įteikta dovanų ir palinkėta ilgiausių metų. Laiškais sveikino Bieliai iš N. J. ir giminės iš Vilniaus. Petras Montvila visiems nuoširdžiai padėkojo.

MILŽINISKA gaisra gesinant, Manhattane buvo vandens užgrūtas susisiekimas požeminiu Lexingtono linijos traukiniu.

Kodėl nekviečia Tautinė Sąjunga?

(Atkelta iš 6 psl.)
dra įspėjimą — tegul L. Bendruomenė nesimaišo į politinius reikalus.

Grįžtama prie posėdžio stalo. Rodos, buvo savaime aišku, kad dabar padėtį išgelbės Tautinė Sąjunga. Seka paklausi-mas: o kaip Tautinė Sąjunga? Beveik sutartinai 3 iš posėdyje dalyvaujančių 5 valdybos narių atsako — Tautinės Sąjungos skyrius min. St. Lozoraitį kvieisti atsisako. Atsaky-mas nevieną apstulbino. Kodėl tautininkų srovei šį kartą taip pritrūko L. Bendruomenės? Pasigirdo aiškinimas, kad min. St. Lozoraitis nėra tautininkas. Jis nėra nė Tautinės Sąjungos narys. Bet jei ir taip būtų,

kodėl apie posėdį nepranešta iš anksto, o kai kas iš viso nepakviestas? Atsakymo nėra, bet jį parodo balsavimas.

Pirmininkas pakvietė balsuoti. Už kvietimą 3, prieš 1. Pirmininkas pasisako esąs ne-utralus. Balsavęs prieš prašo protokolą išrašyti motyvavi-mą: kadangi net ir Tautinė Są-junga atsisakė būti min. St. Lozoraičio kvietėju, tai L. Ben-druomenėi reikia susilaikyti.

Tą pat vakarą posėdžio nuo-taikos paplito po visą Philadel-phiją. Kaito galvos ir širdys dėl tų kreivių... K. Č-tas

PARDUODAMA:

Woodhavene
2-jų šeimų mūrinis namas už \$18,000.

4-rių šeimų mūrinis namas už \$25,000.

Maspeth
2-jų šeimų naujas mūrinis namas už \$19,000.

Flatbushe
2-jų šeimų mūrinis namas už \$21,500.

East, New Yorke
2-jų šeimų mūrinis namas už \$9,000.

Kreiptis: Juozas Grabau, 227 Bedford Ave, Brooklyn 11, N. Y., STagg 2-7524.

PARDUODAMAS

16-kos šeimynų namas Brooklyne, Bushwick sekcijoje. Kambariai kampiniai, automatiškas apšildymas, automatiškai švie-sos užsidega ir užgesta. Vario-niai vamzdžiai, insoliuotas sto-gas su rock wool. Įeigos: \$6,276. Kaina: \$20,000. Kreiptis: Tel. AP 7-3849.

MEL PARNEL, Red Sox beisbolo komandos žaidėjas Bostone, sulaušęs prieš White Sox "No-Hit". Taip nebuvo nuo 1953, o Red Sox — pirmą kartą.

REAL ESTATE
KNOLLCREST
CANDLEWOOD LAKE
Summer Rentals
Fine Homes and Building
Plots for Sale. Ten minutes ride to New Church
Walter C. Harding
Knollcrest, R. 3
Danbury, Conn.
Tel. Pioneer 6-2232

NEW JERSEY DINER
Diner on Busy Highway on Route U. S. No. 22, Doing good business, Truck stop, 4 room apt. Selling brenispe of other interests. Priced right. Phone Mitchell 2-8862. After 4 P. M.

FOR SALE — Small bungalow, partly furnished, all improvements, including furnace. 264 foot frontage on main road, School bus and mail at door. Our Lady of Mount Parish in New Jersey Kent. Mulberry 4 7650.

BUNGALOW COLONY, 75 mi. N. Y. C., 7 rm. house with bath, 2 pools, 11 furnished units, only \$42,000. Also lovely city home with apt. to be rented, reduced to \$18,500. O. Marino Realtor, New Hamp-ton, N. Y. Phone Middletown 97-2251 or 6298 for appointment.

TO SETTLE ESTATE—2 family dwelling, 4 rooms and bath each. All improvements, 3 acres, automatic steam heat, fruit trees, outbuildings, garage. Bus to parochial and public schools. \$20,000.
A. J. SCHROEDER,
68 So. Main St., Nanuet, N. Y.

PILIETYBĖS EGZAMINAI
Lengvas būdas pasiruošti. Aktualių egzaminų pavyzdys. Ilustruoti braižiniai. Klausimai - atsakymai. Praktiškas, patogus formatas.
Kaina 75 ct.
Gaunama pas knygų platin-tinčius ir pas autorių:
D. KLINGA,
496 Grand Street,
Brooklyn 11, N. Y.

NESIVELINKIT GAUTI PILIETYBĖ
Šį rudenį, lapkričio 6 d., įvyks JAV prezidento, kongreso ir kitų pareigū-nų rinkimai. Nauji Ame-rikos piliečiai galės bal-suoti tik tie, kurie gaus pilietybę 90 dienų prieš rinkimus.
D. KLINGA

J. B. SHALINS - ŠALINSKAS
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Sutelkiam garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija.
Tel. Virginia 7-4499

EVERgreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS—Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Relkalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

Tel. EVERgreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Gaborius-Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYČIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

William J. Drake
Dragūnas
LIETUVIS ADVOKATAS
Telefonas JAMAICA 6-7272

BARASEVICIUS ir SONUS FUNERAL HOME
251 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. Andrew 8-2590

WAITKUS FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas diena ir naktį
Nauja moderniška koplyčia ser-menims dykal. Aptarnauja Cam-bridge ir Bostono kolonijas žem-iausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Relkalė šaulite: Tel. TR 6-6434

Nervin
Alexander's Nervinė veikia nuo viso-kių nervų netvar-ki n gumo, galvos kvaišimų ir skau-dėjimų, rūpesčių ir susikirtimo, isterijos ir bėmigės, išgąščio ir karščiavimų, šir-dies supykimų ir šurpuliavi-mų, ausų spiegoimo ir greito pavargimo, dieglių ir vidu-rių nemalimo. Nervinė yra mišinys daugelio šaknų, žo-lių, žiedų, žievių ir riešutų. Vartojama arbatos formoje. Daug kam pagelbėjo ši Ner-vinė. Ir mūsų Nervinėje nėra nieko kenksmingo. Sva-ras \$5.00.
ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
So. Boston 27, Mass.

Draudimo reikalais, taksų (Income Tax) paruošimui, notorinių dokumen-tų tvirtinimui
kreiptis pas
Juozas Andriušis
GENERAL INSURANCE BROKER
CONSULTANT - NOTARY PUBLIC
Užpildomi federaliniai bei valstybiniai taksai, tvirtina-mi įvairūs dokumentai.
Įvairiose draudimo istaigose apdraudžiama automobiliai, namai, baldai, bizniai ir asmeninis turtas nuo ugnies ir įvairių rūšių atsakomybės bei pavogimo. Save galite apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų bei ligos, kartu apmokant ir ligininės išlaidas.
Gyvybės apdraudimas — TRAVELERS INS. CO., Hartford, Connecticut
Greitas ir sąžiningas patarnavimas.
Kreiptis: šokiadieniais 9 val. ryto iki 8 val. vak., šešta-dieniais 9 val. ryto iki 6 val. vak.
Juozas Andriušis
238 Leonard Street EVERgreen 7-8247. Brooklyn 11, N. Y.

EVERgreen 8-9794
M. and Z. Collision Works
JULIUS MALDUTIS
savininkas
Sulaikstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas.
937 GRAND STREET
BROOKLYN 11, N. Y.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.
KABARETAS
VYT. BELECKAS savininkas
Baras, Salė vestuvėms, parengimams, susirinki-mams, etc.
1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

VISI Į NAUJANYBIŲ
PIKNIKA
BOSTONO LIETUVIŲ ŠV. PETRO PARAPIJOS NAUDAI
BROCKTON FAIR GROUNDS
BELMONT STREET, BROCKTON, MASS.
SEKMADIENĮ,
LIEPOS-JULY 29
Visi kviečiami dalyvauti šiame parapijos piknike, pasivaikinti skaniais valgiais ir gėrimais, įsigyti lie-tuviškų rankdarbių ir nuotaikingai pasilinksinti.
Piknikas įvyks saulei šviečiant ar lyjant. Išanga ir visa tai, kas čia paminėta, tik 1 dol.
VAIKAMS IŽANGA VELTUI

- PROGRAMA:**
- 1:00 val. — Pikniko pradžia
 - 2:30 val. — Meninė programa, kurią išpildo Bostono arkidiecezijos CYO čempionai: St. Thomas More Drum and Bugle Corps, Braintree; St. Anthony's Girls' Drill Team, Allston, ir Šv. Petro parapijos CYO Benas, South Boston.
 - 4:00 - 9:00 val. — Šokiai. Groja Populaires orkestras iš Lowell.
 - 7:30 val. — Dovanų už 1500 dol. išdalinimas (Door prizes):
pirma dovana — didelis spalvotas televizijos aparatas,
antra dovana — šaldytuvas su deep freeze,
trečia dovana — 8 mm movie camera, projector ir screen.